

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
 illető küldemények a
 szerkesztőnek, anyagiak
 a lap tulajdonosnak kül-
 dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyíltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.

A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyom-
 dászatjában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Előfizetési felhívás

„BÁCSKA”

XXIII. évfolyamára.

Az újév küszöbén felhívjuk a tisztelt közön-
 ség figyelmét a „Bácskára”, a mely immár hu-
 szonkét éven át fokozott buzgalommal igyekszik
 lehetőleg minden érdeket kielégíteni.

A „Bácskának” egyedüli és főcélja, hogy
 olvasóinak növekedő táborát mindenről híven és
 pontosan értesítse és e céljának, a mint eddig is
 mindenkor megfelelt, így ezentúl is még nagyobb
 igyekezettel iparkodik eleget tenni.

Politikai jelszavunk a régi: az igazi szabad-
 elvűség, az azt érvényre juttató kormány és több-
 ség tőlünk telhető támogatása.

Cikkeinket, tárcáinkat és minden rovatunkat
 hivatott kezek írják. Nem hajhászunk a szenzá-
 ciót, de nem hallgatunk el semmit, a mit köz-
 érdekek tartunk.

Arra igyekszünk, hogy a „Bácskában”
 mindenki megtalálja a maga olvasmányát és e
 szempontból különös súlyt fektetünk úgy a vármegyei,
 mint a városi ügyekre, az irodalom és
 művészetre; figyelemmel kísérjük a társadalmi és
 egyeleti mozgalmakat, szóval teljesen tájékozott lapot
 akarunk adni olvasóink kezébe.

Huszonkét év óta szolgáljuk és hirdetjük
 azokat az elveket, melyeken hazánk nagysága,
 népének békéje és boldogulása, a magyarságnak
 pedig az időnek végéig megrendíthetetlen, jogos
 felsőbbisége nyugszik.

A „BÁCSKA” tárcája.

Tünődés.

Alig-alig húsz év mit által éltem
 És azt hiszem, hogy száz éves vagyok,
 Elhagyva, árván, tépő fájdalom közt
 Oly lassan, némán telnek a napok;
 Mások gyönyörben úszva átrepülnek
 E földi éltén vígan, boldogan . . .
 Vajjon majd egykor az údv serlegéből
 Fog-e izelni az én ajakam?!

Talál-e lelkeim lelket, mely szeretne
 Merészen, büszkén, határtalanul,
 Megbizva bennem, semmitől se félve,
 Mosolygva vészen, hogyha rám borul;
 Ha rám borul esőkövvel, átölelve,
 Feledve mindent, sírva boldogan . . .
 Vajjon majd egykor az údv serlegéből
 Fog-e izelni az én ajakam?!

Avagy talán majd olyan lesz a sorsom,
 Mint száraz fű — bús, örömtelen . . .
 S meddön sóvárgva, lassan baldokolva
 Lefoly az éltém puszta, ridegen?
 S ha látom majd, hogy minden szenvedésem
 Hiába — semmi . . . semmi, céltalan . . .
 Utolsó szóln vajjon nem fog-e majd
 Örülten kacagni az ajakam?!

Herold Gyula Béla.

Pataj Sándor versei.

— 1882—1899. —

Palágyi Lajostól, a modern magyar poéták eme
 illusztris tagjától hallottam egyszer egy bohém-tréfát. A
 tréfa hőse egy publicista és egy poeta. A publicista, —
 lelke egy budapesti bohém kompániának — irodalmi
 kérdésekben kapacitás volt. Ifju Titán Lacic rendszeren

Közönségünk meleg pártolása lehetővé tette
 ezt eddig is és a jövőben — új erővel gazda-
 godva — még többet igyekszünk nyújtani, mint
 eddig.

Bizalommal ajánljuk ezért lapunkat.

Előfizetési feltételek:

**Helyben házhoz hordva vagy vidékre
 postán küldve:**

Egész évre	12 kor.
Fél évre	6 kor.
Negyed évre	3 kor.

Neptanítók számára:

Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 kor.
Negyed évre	2 kor.

Előfizetési pénzek Bittermann Nándor
 és fia könyv- és könyvnyomdájába küldendők.

A „Bácska” szerkesztősége és kiadóhivatala.

Vármegyei közgyűlés.

Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bi-
 zottsága ez évi IV. évnegyedes rendes közgyű-
 lését folyó évi december hó 21. napján tartotta
 meg a vármegyei székház nagytermében.

Báró Vojnits István főispán pont 9 órakor
 a bizottsági tagok lelkes éljenzése közt elnöki
 székét elfoglalván, a megjelenteket szívélyesen
 üdvözlöi és a közgyűlést megnyitottak nyilvání-
 totta. A közgyűlés jegyzőkönyvének vezetésével
 ifj. Vojnits István főjegyzőt és a szólni kívánók
 feljegyzésével Bertolinó Sándor tiszteletbeli fő-
 jegyzőt bízta meg.

A tárgysorozat első pontja Karácson Gyula
 vármegyei alispán jelentése volt a közügyek álla-
 potáról. Az alispáni jelentést, a mely a vármegye
 közállapotainak minden részletére kiterjedt, a köz-
 gyűlés lelkes éljenzéssel vette tudomásul.

A nagyérdékű jelentést lapunk legközelebbi
 számában egész terjedelmében közölni fogjuk.

A vármegye Gromonnak.

Tárgyalás alá került ez után Latinovits Pál
 és társai bizottsági tagok indítványa Gromon
 Dezső honvédelmi államtitkárnak életnagyságu
 képének megfestése tárgyában.

Latinovits Pál és társai indítványa.

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Alig pár hét mult el, hogy vármegyénk nagy
 fia Gromon Dezső államtitkár ur ő nagyméltósága
 jubileumát ültük az alkalomból, hogy 15 éve
 annak, hogy mint államtitkár és 25 év mult el,
 hogy a közpályán működik.

S a midőn nemcsak ezen vármegye összes
 lakossága a legnagyobb tisztelet és szeretettel
 környezi őt a haza és vármegyénk érdekében ki-
 fejtett áldásos működéséért, hanem szűkebb hazá-
 jának határain kívül is mindenütt, a hol csak
 ismerik és munkálkodását tudják, a legnagyobb
 elismeréssel adóznak neki, a mely munkássága
 által szerzett hazafiai érdemeiért nem egyszer a
 legmagasabb helyről is kitüntetésben részesült,
 nekünk, azt hisszük, hogy az egész törvényhatósági
 bizottság akaratával találkozzunk, a midőn azt
 mondjuk, hogy nekünk kötelességünk megtalálni
 annak a módját, miként kell azokat megörökíteni
 és hogy miként állítsunk fel emléket annak, mely
 necsak pusztá elismerés, de egyuttal a jövő nem-
 zedéknek példa is legyen.

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Nem érdemeit kimeríteni, — mert hisz arra
 ezen szűk papir úgy sem elegendő — de nagyobb
 vonásokban csak néhány tényt akarunk életéből
 felemlíteni.

Az 1876. év az, a melyben személyét leg-
 először látjuk ezen vármegye területén kimagaslani,
 amidőn ugyanis akkor a nagy árvíz alkalmával

öt nyomorították meg költői barságáikkal s a publi-
 cista, az odák, elégiák, balladák, époszok és drámák
 felett a felebbvitelre való tekintet nélkül itélkezett. Egy
 este bemutatott a bírbedt kritikusknak egy ifju óriást,
 ki az önköltött poémák egész légióját szorongatta a
 hóna alatt. A kritikusk lapozgat a poémák között s az
 arca mindjohban elborul. Egyszerre felugrik a kibűlt
 pikoló-kapucinerje mellől, megöleli a kopott poétát és
 pathetikusan felkiált:

— Te . . . te . . . Nagy! engedd meg, hogy te-
 gez hesselek.

A poeta majd ledobban az örömtől s hálásan szo-
 rongatja a kritikusk kezét — a kitüntetésért.

A kritikusk azonban egyszerre komor arcot ölt s a
 poétához fordul:

— Te, te, te betörő, te Rinaldo Rinaldini, te Rózsa
 Sándor, te kalózkapitány, te . . .

Es itt hirtelen elhaltatott a kritikusk.

De a poeta arcára felrepültek a kérdőjelek:

— ? ? ?

— Hát édes pajtás — szólal meg újból a kritikusk
 — azért hivatalok fel a bruderságra, hogy ezekkel a
 címekkel barátságból felruházhassalak a — ver-
 seidért. Én mondom, hogy megérdemled.

Eddig a Palágyi Lajos tréfája. Most azonban már
 azon gondolkodom, hogy ha már ide szedtettem ezt a
 tréfát, mi módon hozzam összekötésbe a Pataj Sán-
 dor verseivel? Mert nemcsak hogy nem vagyok a publi-
 cista, de Pataj Sándor sem az ifju Titán Lacic, a ki-
 ről a fentiekben szólottam Palágyi Lajossal. Hanem,
 hogy a kritikám a Palágyi Lajos bohém adomájával
 valami módon összeféreljem, oda fordítom az irasom
 sorát, hogy Palágyi bohém tréfája közöttünk szerep-
 cserével játszódott le.

Tisztelettel alulírott ugyanis már hónapokkal ezelőtt
 ígéretet tett egyik helyi lapban arra nézve, hogy a Pataj
 Sándor könyvéről recenziót ír. Tisztelettel alulírott azon-
 ban nem váltotta be a szavát és nem írt Pataj Sándor
 könyvéről semmit. Ugyancsak tisztelettel alulírott azután
 bemutatkozott valahol Pataj Sándornak, a ki így fogadta:
 — Szervusz!

— Talán volt már valahol szerencsém . . . — kez-
 dem én.

— Nem, — folytatja ő — hanem én ezennel meg-
 engedem, hogy tegezz a jövőben.

— Szivesen, — mondom én — de miért?

— Hát — mondja ő — így legalább betörőnek,
 Rinaldonak, Rózsa Sándornak, kalózkapitányának nevez-
 hetsz a verseimről irt kritikádban.

— ? ? ?

— Hát igen. Eddig udvarias voltál és hallgattál
 a könyvemről, mert ismeretlenül nem akartam velem go-
 rombaskodni. Most bemutatkozunk. Szervusz! Öszinte
 lehetsz és pajtáságból — gorbombáskodhatsz.

Igaz ugyan, hogy a Palágyi Lajos adomája még
 mindig nem igen konvenial a mi esetünkkel, de már
 erről nem tehetek. Lapozgatok a Pataj Sándor könyvé-
 ben és vicek faragása helyett egyet-mást mondok el
 erről a könyvről.

Hangulatos, ötletes poémákkal van teli ez a csinos
 kötet. Szerzőjük tetőtől talpig modern ember, a kinek
 mikor ir, van is valami mondani valója és nem azért
 pengeti a lantot, hogy a helyiérdékű Timesek tárcaro-
 vataiban nyomtatva lássa a nevét. És már ez is valami
 a — vidéken. A vidéken, hol lokális nagyságok
 ostromolják kötettségükre a szerkesztőségeket és a Par-
 nassust s hol — mint a kolozsvári eset bizonyítja
 — megkoszorúzzák a kisagyú celebritások hűlye szellemi
 embrióit. A vidéken még dühöng a Titán Laciskodás.
 A ki hébe-hóba elvétekezik egy-két napibirt, már igényt
 tart arra, hogy őt írónak, újságírónak titulálják.
 Minden tehetség és hivatottság nélküli individuumok
 tolokodnak a muzsák szentelt berkei felé s nagyképtü-
 kű irodalmi paraziták szánandó vergődéssel igyeke-
 nek elhíttetni a társadalommal zenialitásukat. Pataj
 Sándor eredeti tehetsége, írói individualitása merészen
 kivalik a vidéki sablonos celebritások közül. Ületeinek
 eredetisége, poétai vénára vall; hangulatai, impressziói
 költőiek és közvetlenek s bár egyszer egyszer olyan
 témát is tollára szed, a mit bátran mellőzhetett volna,
 egészbe véve van poézisában izlés, könyvében válasz-
 tékosság, sőt mondhatnám önbírálat. Alaphangja a lyra.

Valódi ezüst és berndorf
 evőeszközök, china és valódi
 ezüst dísz tárgyak;
 ékszerek és órák nagy
 választékban gyári áron
 10—8 kaphatók:

Keszler Dezső

órás és ékszerésznel

ZOMBOR,

Kossuth (fő) utca.

Képes árjegyzékek

kívánatra ingyen.

Mai számunkhoz melléklet van csatolva.

mint kormánybiztos volt a vármegye dunai részére kiküldve és amidőn kiváló munkássága, páratlan igazságszeretete és mindenkit lekötöző kedves modorával elért sikerért öfelsége a király elismerését nyerte jutalmul.

Ugye ezen év nyarára esik vármegyénk életére nézve kiváló fontossággal bíró azon tény is, hogy ezen vármegye, Zombor és Szabadka városok kormányzata reá bízott és ezen esemény nem oly régen volt, hogy sokan vissza ne emlékezzenek; oly beiktatás volt, amely nem csupán törvénybeli formáktól tartott, hanem olyan, amely a becsületes munkát, a tiszta, egyenes jellemet tüntetvén ki, föllekesült mellette a törvényhatósági bizottság minden egyes tagja.

Főispáni működését részletesen esetelni nem szándékunk, ismeri azt ezen vármegye minden egyes fia s ha a nemzeti torzsalkodásoknak ezen időre eső megszűnésére mutatunk, csak kiváló hazafiságát óhajtottuk föltüntetni. Saját kérelmére öfelsége 1881. évben buzgó és hű szolgálatainak és kiváló érdemeinek elismerése mellett a főispáni állástól fölmentvén, a belügyminiszter ur állásától való megválása felett sajnálatát és eddigi támogatásáért köszönetét fejezte ki.

Istennek hála, nem maradt soká a közpályától távol. 1882. évben képviselővé választott és még ugyanaz év őszén kormánybiztosi minőségben Pancsovára küldetett és egyúttal a pancsovakubini ármentesítő és vizszabályozási társulat kormánybiztosságával is megbízott.

Az 1884-ik évben a honvédelmi miniszterium államtitkárává nevezetvén ki, ha távol tőlünk az ország dolgaival elfoglalta van is, nincsen fontos esemény vármegyénk életében, amelynél ő közreműködnie és nincsen e vármegyének ügyes-bajos lakója, hogy hozzá fordulva jótanácsot, igazságot ne nyerne tőle s a midőn vármegyénk szeretett főispánjával az élén egy díszes küldöttséggel jubileuma alkalmából tisztelegtünk nála, újólaj kijelentette, hogy „ezután is minden tapasztalatát és erejét továbbra is ezen vármegyének ajánlja fel.“

S miután tulajdonképeni jubileumának napja mintegy vármegyei emlékezetes momentum, hiányos lenne a jövő története, ha elhatározásunk nem juttatná kellő kifejezésre azon elismerést, hálát és nagyrabecsülést, melylyel ömagyméltósága iránt el vagyunk telve és ezen történeti tény megörökítése teljes megnyugvással állunk önök elé, hogy indítványt tegyünk a tekintetes törvényhatósági bizottságnak, előre meglévén győződve, hogy az, mint érzelmeink gondolataiból merített, egyhangulag és teljes örömmel határozottá fog emeltetni.

Van szerencsénk indítványozni: „Mondja ki a törvényhatósági bizottság, hogy Gromon Dezső honvédelmi miniszteri államtitkár ur ömagyméltósága életnagyságu arcképét a kulturális alaphoz elkészítteti és azt a székház-épület dísztermében helyezi el. Kelt Zomborban, 1899. évi december hó 18-án. A tekintetes törvényhatósági bizottságnak aláztatos szolgálói: Latinovits Pál, Latinovits János, Zákó Milán, dr. Molnár Károly, Roheim Károly, Bezeredy István, Latinovits Géza, Mihályi János, Trischler X. Ferenc, Ertl János, Latinovits Gyula, dr. Mikosevits Kanut, Nikolits Izidor, Hipp Dezső.“

A vármegye közönségének nagy fia iránt osztatlanul érzett mély tiszteletének és igaz hálájának visszhangja e lelkes indítvány, amelyet vármegyei közéletünk kiváló vezetői terjesztettek a közgyűlés elé, amely azt határtalan lelkesedéssel emelte határozattá.

Tiszteletbeli kinevezések.

Báró Vojnits István főispán a közgyűlés tudomására hozza, hogy a törvényadta jogánál fogva: K és m á r k y Endre vármegyei alszámvevőt tiszteletbeli főszámvevővé, R a m b a c h L a j o s v m. központi közigazgatási gyakorlatot tiszteletbeli aljegyzővé nevezte ki, a mit a közgyűlés lelkes éljenzéssel tudomásul vett.

Pénztárrovancsolás.

A törvényszabta váratlan pénztár rovancsolására a közgyűlés a következő bizottsági tagokat küldte ki: Mihályi János, Roheim Károly, Városey Károly és dr. Csernyus Pál.

Jutalmazások és segélyezések.

Karácson Gyula alispán előterjesztésére a közgyűlés a következő jutalmakat és segélyezéseket szavazta meg: Poppovits Mikó alszámvevő, Zottományi Mihály tb. főszámvevő, Horváth József és Klemm Károly alszámvevők egyenként 50—50 ft jutalmat kaptak. Csuzdy Halász Béla, Lukacs Sándor és Fischer Nándor központi irnokok 30—30 ft, Ilyés Maté kp. irnok 25 ft, Zarubszky Gyula kp. irnok és Partics István r. dijuok 20—20 ft, Szondy Lajos bódasági járási irnok 30 ft, Nagy Lajos bajai járási irnok 25 ft, Vécsey Nándor titeli járási irnok, Tóth Ernő b. topolyai járási irnok és Pillé József zentai járási irnok egyenként 20—20 ft, Asztalos Szilveszter hivatalos 15 ft, Hóss Lipót palota-felügyelő 30 ft, 12 óralló legény, 22 hivatalos 4 huszár, ugy Lazkó László, Mészáros Marton és Konesik István napszámok egyenként 10 ft segélyben részesülnek.

A vármegyei alapok elhelyezése.

A vármegyei alispánok és az árvaszékek a vm. házipénztárban kezelt alapok felesleges pénzkészletének illetve a másképen el nem helyezhető árvapénzeknek az 1900. évben mely pénzügyben leendő gyűmölcsöző elhelyezése tárgyában hozott előterjesztése folytán a közgyűlés a megejtett szavazás után a következő határozatot hozta. Elhelyeztetik e szerint: a laktanya-alap a csantavéri takarékpénztárba; az építkezési alap a bácsalmási takarékpénztárba; a Kovács József ösztöndíj alap és az új-verbázi honvédszobor-alap a katymári takarékpénztárba; az utépítési-alap a bajai takarékpénztárba. Ezen kívül elhelyeztetik a szanisicsi takarékpénztárba 50 000 ft; a b. topolyai takarékpénztárba 50 000 ft; az ó-becsei kereskedelmi és hitelbankba 30 000 ft; bacs-bresztováci takarékpénztárba 15 000 ft; a bódasági takarékpénztárba 10 000 ft; az ó- és új-szicvai takarékpénztárba 10 000 ft; a palánkai járási takarékpénztárba 25 000 ft. A zombori kereskedelmi és iparbanknál az árvapénztár álladéka, a közzgazdasági, közművelődési és jótékonyági alaphoz 10 000 ft; az árvaletébe 50 000 ft és ugyanebből a szanisicsi takarékpénztárnál 20 000 ft; a b. kulai takarékpénztárnál 10 000 ft. Az összes többi alapok és más felesleges pénzek a zombori takarékpénztárba fognak elhelyeztetni.

Igazoló választmány.

Báró Vojnits István főispán az igazoló választmányba kinevezte: Karácson Gyula, Szemző Gyula, Városey Károly, ifj. Vojnits István bizottsági tagokat, a közgyűlés ilyenekről megválasztotta: Bertolino Sándor, id. Ertl János, Poppovits Sebő, Roheim Károly, Kobut Henrik bizottsági tagokat.

Gazdasági választmány.

Megválasztottak: Alföldy Gedeon dr., Egl József, id. Ertl János, Fernbach Antal, Fernbach Lajos, G á b e r Gyula, Herczegh Ede, Kesselbauer Károly, Latinovits János, Mihályi János, Nagy Mihály, Leibach Peter, Poppovits Sebő, Rácz György, Szalay Károly, Szemző Gyula, Szemző István, Trischler Xavér Ferenc, Ugar Jozsef, Visny Károly bizottsági tagok.

Ipartanács.

A közgyűlés az ipartanács tagjaivá megválasztotta Roheim Károlyt és Willmann Máttyást rendes, Mayer Janost és Kniesel Jakabot póttagokká. A szegedi kereskedelmi és iparkamara pedig a saját kebeléből Leibach Konrádot és Krieg Bélát rendes, Schneider Vilmost és Marsch Janost pedig póttagokul küldte ki.

Közigazgatási bizottsági tagok.

Az 1899. év végével kilepő öt bizottsági tag helyére a közgyűlés névszerinti szavazással egyhangulag megválasztotta: Latinovits Janost, dr. Molnár Károlyt, Prukovits Józsefet, Szemző Gyulát, Szemző Istvánt.

Miniszteri intézkedések.

M. kir. belügyminiszteri intézkény az országos közgyűlési törzskönyv bizottság megkereséseinek mikénti tárgyalása tárgyában. — Földmivélsügyi m. kir. miniszternek rendelete a faiskoláról és fásításról alkotott szabályrendelet iránt. — Földmivélsügyi miniszteri intézkény az általános állatvizsgálatot teljesítő állatorvosok jutalmazása tárgyában. — Kereskedelemügyi miniszteri intézkény a halas rigyicai, illetve kis szállás-rigyicai keskenyvágyú h. é. vasút létesítéséhez megajánlott hozzájárulás jóváhagyása tárgyában. — Tudomásul vétetnek.

Törvényhatósági átiratok.

Marosvásárhely közönségének átirata a quóta felemelése ellen az országgyűlési képviselőházból intézett feliratnak pártolása tárgyában. — Hont vármegye közönségének a közegészségügy államoslítása iránt az országgyűlés képviselőházához intézett és pártolás végett megküldött felirata. — Trencsén vármegye közönségének átirata a keleti teugerek a fekete teugerek, az Odera, Vág és Duna felhasználásával leendő összekötése tárgyában. — Kis-Küküllő vármegye közönségének átirata az utak építéséhez szükséges kőanyag szállításainál a vasúti díjszabványok merséklése tárgyában. — Tudomásul vétetnek.

Szamonkérőszék.

Főispán ur öméltóságának átirata, melylyel a folyó hó 19 én megtartott szamonkérőszék alkalmával felvett jegyzőkönyv egyik példányát bemutatja. — Tudomásul vétetik.

Özvegyi ellátások.

A vármegye nyugdíjkezelő választmányának határozata özv. Trischler Ferencné özvegyi ellátásának megállapítása iránt. — Évi 460 ftban megállapítatik. Ugyanannak határozata özv. Matzitz Pálné végkielégítése tárgyában. — Évi 250 ftban megállapítatik. Ugyanannak határozata özv. Poppovits Dusáné özvegyi ellátásának megállapítása tárgyában. — Évi 480 ftban megállapítatik. Gyermekei után 80—100 ft.

Zenta városi ügyek.

A Zenta városnál az 1900. évben netán végbenemő tisztújításnál az alispán akadályoztatása esetén elsőhelyettes kirendelése. — Pribil Ernő fötgyszéki kúldetik ki. Zenta város képviselőtestületének határozata a gőzfürdői tervek átdolgozása díjai tárgyában. — Jóváhagyatik. Zenta város határozata kk. Resznyi Aurél nevelési járulékaiknak megállapítása tárgyában. — Feloldatik. Zenta város határozata 1899. évi költségvetési hitel átruházási ügyben. — Jóváhagyatik.

Oklevelek meghirdetése.

Dégi Mihály bács petrovszelli községi állatorvos oklevelének meghirdetése. — Dr. Czilezer Benedek, dr. Stein László és dr. Klinger Henrik orvosi okleveleiknek meghirdetése. — Kuruczné Kovacs Mária, özv. Skrabalek Borsányi Rozália szülésznői oklevele meghirdetése. — Meghirdetettek.

Nyugdíjügyek.

A vármegye nyugdíjkezelő választmányának határozata Szűcs Mihály nyugdíjának helyesbitése tárgyában. — Évi 1148 ftban megállapítatik. Ugyanannak határozata Jadszók Ede nyugdíjárulékának visszatérítése tárgyában. — A határozat feloldatik. Csupits Péter bececsi jegyző kérvénye nyugdíjaztatása iránt. — Évi 545 ftban megállapítatik.

Dalai, poemái a legkülönfélébb forrásból fakadnak, bár mint a legtöbb lyrikust, őt is főleg a szerelem inspirálja. Azonban szerelmi dalai sohasem vesznek banalitásokba. Sőt itt-ott a cinizmus és a szatira egy nemével dalol a szerelemről. Van sziv, őszinteség és igazság lyrájában s fájdalom nem szenvedés, jókedve nem affektáció, de hangulat, impresszió és költői mámor.

Poétikusan indul például a Szerelmes levél:

Oly édes érzélemmel
Gondolatok reád,
Minden becéző szóban
És gondolatba' csók van
Mit lelkem néked ad.

Arnyak című poemájában elfogja a tépelődés a költő lelkét s megkapó közvetlenséggel is dalol:

S mintha valamikor másképp is lehetne,
Mintha valahonnan veszély fenyegetne,
Olyan fojtó érzés száll meg olykor engem:
Halványulni látom viruló szerelmem.

Hogy mi vagy te nekem, lelkem rózsafája,
Hogy a hervadásod nekem hogyan fájna,
Hogy a pusztulásod pusztulásod volna,
Annak csak az Isten a megmondhatója.

Igazi költői szin és hangulat ömlik el Válván című poemáján. Egyszerű, könnyed kis dal ez, de a költő szívéből fakadt, a szive véréből irta:

Ugy néztél vissza, mintha
Bucutekintetted,
Köszöntén az édes
Emléki helyeket,

Mint hogyha tárgyaimmal
Még csókot váltánál,
Holott néked csak az fáj,
Hogy ennyit itt hagyál.

Kötetének egyik legszebb, legértékesebb darabja A máglya című költemény. Rajongó szerelemmel dalolja:

A gondolataimban,
Ha néha arra térek,
Hogy töled elszakíthat
Eöbbs utóbb az élet,

Hogy valaki utánam
A karjaiba zárhat,
Csak ez a borzadalya
Elöttem a halálnak.

Irgy karom kinyujtva
A sirból is utánad,
Szeretném elvihetni
Az élot a halálnak.

Epikai költeményei közül kiválik a Szegény bolond című ballada. Tartalmas, hangulatos költemény, igazi drámai dal:

Az utcakövezet hazája,
Rubája rongy, — cipője nines;
Nines kincs, a mire szive fájna;
Nines vágya — tán már szive sines.

(És milyen különös beszéde!)
„Beszéltem éveken — Matild —
De tiltva, zárva volt az éden —
— Mert nem örökre? — ha ma tilt?
Hogy vesztésegem általértsem...
Egy percre kebelére vont...
S azóta?... üdvösségemért sem!
Oh én szegény!... Szegény bolond!

A kötet igen értékes poemája az Ötödik.

Tudod-e még anyjukom,
A mikor így szóltál:
— Minek az az ötödik?
Istent káromoltál.

Alig jött a kicsike,
Elvette az Isten
S a szived majd meghasad,
Hogy ez az egy nincsen.

Most megint csak annyi van,
Mint a menyü kellett,
Ugye, ugye anyjukom,
Most már keveselled?

Pataj Sándor verseskötönyvének jelentős hányadát fordítások képezik. Főleg Heinet fordította szerencsével. Könnyed, tiszta technikával s költői rutinnal álltette át a nagy német poeta szellemes költeményeit s különösen a „Loreley, Tenger fölé...“, Bucszó leveleddel...“ című fordításai talpraesettek.

Kiválóak a Baumbach fordításai. A „Lacrimae Christi“ például a legértékesebb magyar fordítások egyike. — Scheffel: Säkkingeni trombitás dala című költeménye Pataj Sándor fordításában vetekszik az Ábrányiéval. Több-kevesebb szerencsével fordított még Pataj Sándor Riehepümből, Kosztics Lázár, a kiváló szerb költő poemáiból, Lermontovból, Roderichtól stb. Fordításai általában könnyedek és különösen a Heine dalokon az eredeti poemák ötletessége, szellemessége és könnyedsége ömlik el.

Pikáns izü költeményeit azonban bátran a Magyar Figaróban felejtette volna a szójátékaival együtt a szerző.

A feltűnően izléses és csinos kiállítású kötet Bittermann Nándor és fia könyvnyomdájából került ki. Ára 1 ft.

Bezártam Pataj Sándor verseskötönyvét, — azon hitben, hogy végeztem a költeményeivel. Ekkor vettem észre, hogy a legszebb költemény nem a kötetben, de a kötetben van. Ez a legszebb költemény az a cimer, melynek jegyében szültek a Pataj Sándor poemái. Ez a cimer, a költői ideáljának az arcképe.

És ez a pompás költemény, ez a bájos cimer megmagyarázta nekem, hogy miért lett poeta Pataj Sándorból?

Gonda József.

Községi határozatok.

Báthmonostor község képviselőtestületének egy negyedik tanterem építést és egy tanítói állás rendezését megtagadó határozata s ez ellen Novák Ferenc plébános által beadott felelkezés. — Jövahagyatik.

Kisszállás község szabályrendelete a postán érkező pénz és egyéb értékek átvételéről. — Jövahagyatik.

Vilova község szabályrendelete a korcsmai mulatások zóraráinak megállapítása tárgyában. — Jövahagyatik.

Kis-Kér község határozata ártezi kut furása költségeinek fedezése tárgyában. — Jövahagyatik.

Bács-Martonos község határozata a községi birtok és közdtől utak felmérési munkálatainak végzésére vonatkozólag, Stankovits Miklós és Zárits Milán mérnökkel kötött szerződésnek jóváhagyása tárgyában. — Jövahagyatik.

Gospodince község határozata a vasut céljaira elfoglalt községi földek kisajátítása érdemében kötött szerződésnek jóváhagyása tárgyában. — Jövahagyatik.

Parabuty község pótköltségvetése a belvizek levezetési költségeinek fedezése tárgyában. — Jövahagyatik.

Katymár község határozata a Halas- esetleg kisszállás—gyírczai h. é. keskeny vágányu vasutra adandó hozzájárulás tárgyában. — Megszavaztatott 25,000 frt; jövahagyatik.

Melykut község határozata ugyanazon tárgyban. — Jövahagyatik.

Lok község képviselőtestületének határozata a határtárgasítási ügyben ügyvéd felfogadásának megtagadása iránt. — Jövahagyatik.

Apatin község képviselőtestületének határozata a vásárrendtartás iránt alkotott szabályrendelet tárgyában. — Megtagadtatik.

O-Szátar község képviselőtestületének határozata a jegyzői lak helyreállítása tárgyában. — Jövahagyatik.

Sztanisics község képviselőtestületének határozata új tanterem építése tárgyában. — Feloldatik. Új határozat hozandó.

Bács-Petrovosszellő község képviselőtestületének határozata az „E. M. K. E.” alapítójai közé leendő belépése tárgyában. — Jövahagyatik.

Racz-Militics község képviselőtestületének határozata Galli Mihály ottani lakos agyonlőtt lovaért adandó kárpótlás tárgyában. — 75 frt kárpótlás megadatik.

Csataalja község képviselőtestületének határozata a kórhallatorvos látogatási és gyógykezelési díjai tárgyában. — Jövahagyatik.

Kiszács község képviselőtestületének hason tárgyban hozott határozata. — Jövahagyatik.

Jarek község képviselőtestületének hason tárgyban hozott határozata. — Jövahagyatik.

Mosorin község képviselőtestületének határozata Sztanisics Gavra és Jela törleesi engedelye tárgyában. — Jövahagyatik.

Olvovác község képviselőtestületének határozata Zilzer Vilmos és neje törleesi engedelye tárgyában. — Jövahagyatik.

B-Almás község képviselőtestületének határozata a kisbírák pótléka tárgyában. — Jövahagyatik.

Ada község képviselőtestületének határozata a kataszteri telekkönyv masolatának beszerzése tárgyában. — Jövahagyatik.

O-Morovica község képviselőtestületének határozata a gazdasági ismétlő iskolai szaktanító díjai tárgyában. — Jövahagyatik.

Doroszló község képviselőtestületének határozata a községi irnok lakbere tárgyában. — Jövahagyatik.

Petrovosszellő község képviselőtestületének határozata egy új irnoki állás szervezése tárgyában. — Jövahagyatik.

O-Becse község képviselőtestületének határozata a díjnyok alkalmazása tárgyában. — Jövahagyatik.

Ugyanannak határozata Pekárovits Peter irnok lakbérének felmérése tárgyában. — Jövahagyatik.

Melykut község szabályrendelete a községi hidmérleg kezelése és a befolyandó díjak hovaforútása tárgyában. — Jövahagyatik.

Számadások.

Obrovác 1894., 1895., Petrovác, Pivnica, Gardinovec 1895., Gardinovec, Pivnica 1896., Pivnica, B.S-entamas, Tovariso, Borsód, Gospodince 1897., Pivnica, O-Palanka, Szilbas, Parabuty, Paraga, Torza 1898. évi közpénzüri számadása. — Szilbas 1894. évi maradványföld-alap számadása. — B. Szt-Tamas 1896. és 1897. évi fogyasztási adó-alap számadása. — Felső-Kovil 1897., Vilova 1898. kepezés és nevelési alap számadása. — Bacs-Feketehegy, Uj-Verbasz, Bezdán, Bacs Petrovosszellő, N.-Palanka, Bacs-Martonos, Bajmok, Gyurgyevó, Mohol, Gakova, Paecer, Kolluth, Csávoly, Bajsa, F.-Szt-Iván, Kis Hegyes, Bogyán, Vajsza, B.-Kula, Uj-Palanka, Kucura, Novosszellő, Uj-Sooove, Hodsagh, Katymár, Rac Militics, B.-Vaskut, O-Szavac, Titel, Katy, Szegegy, B.-Doroszló, Piros, Glozsán, Kulpin, Dautova, Csonopla, Bacsujfalu, Laloty, B.-Topolya, Tiszakalmánfalva, Lok, Jankovac, Uj-Futtak, B. Bukin, Obrovác, B.-Keresztur, O-Morovica, Sztanisics, O-Kanizsa, O-Becse, B.-Földvár, O-Futtak, K.-Szt-Ivan, Zsablya községek és Zenta r. t. város 1900. évi költségvetési előirányzata. — Uj-Palanka 1898., Apatin, Tatabáza, Szonta, Novosszellő, Nemes-Militics, Veprovác, Hodsagh 1899. és Hodsagh 1900. évi pótköltségvetései. — Nemet-Palanka 1900. évi mértékhiteljesítési költségvetése. — Kupuszina község 1900. évi remonentiális költségvetése. — A titeli rétkeszelő-bizottság 1900. évi költségvetése. — Déronya 1898., Glozsán, Uj-Palanka 1899., Csávoly, Uj-Palanka, B.-Feketehegy, Kupuszina 1900. évi költségvetései. — B.-Cséb község 1898. évi gyampéüzári számadása. — Az árvészeki számvevőség jelentese B.-Vaskut községi közgyűm marasztalási összegének megtérítése iránt. — Részben felmentő, részben marasztaló határozat hozott. Ezeket kívül meg letárgyalatott több kisebb érdekű községi határozat és felelkezés.

A jegyzőkönyv hitelesítése.

Báró Vojnits István a tárgysorozat letárgyalása után a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére határidőül folyó hó 23-ának d. u. 3 óráját tűzte ki. A közgyűlés jegyzőkönyvét Karácsony Gyula alispán elnökle alatt id. Mihály János, Roheim Károly, Kohut Henrik, Zakó Milán és Varosy Károly bizottsági tagok fogják hitelesíteni.

Végül az elnök főispán a bizottsági tagoknak boldog karácsonyi ünneplést kívánva, a közgyűlést a bizottsági tagok lelkes éljenzése között berekesztette.

Színészet.

Az államtitkár ur. De La Mare ur frivol teóriája után hogy nem igen lelkesül a zombori közönség, bizonyította a hétfői előadás, a midőn is az Alexander Bisson frivol, szatirikus vígjátéka jóformán a bérlő közönség előtt került előadásra. A cimszerepben Palágyi Lajos pompás alakított. Igazi temperamentumos francia volt, végig világn, kinek ereiben fellobog a vér, valahányszor szép asszony közelébe jut s ki elvet, szívet, könyvet áldoz, ha karjaiba zárhatja az édes, forró, puha asszonyi testet. Palágyi nagy rutinnal, sok intelligenciával és könnyedséggel játszott. Kidolgozott, perfekt alakítás volt az övé s a felhangzott tapsok tulnyomólag őt illették. Erős és méltó partnere volt Murányi Juliska, ez az igazán tehetséges, kiváló fiatal színésznő, ki bájos rafinériával, közvetlenséggel és sikkel hódította meg a de La Mare különben is könnyen hódítható szívet. A ház igen rokonszenvesen fogadta Murányi Juliskát s partnerével, Palágyival, nem egy ízben bívták őt is a lámpák elé. Még Beczkói József és Gyarfás Ödön váltak ki talentumos játékkal az ensembleből. Az előadás különben, a II-ik felvonástól eltekintve, példátlanul vonzó volt. L. Perczel Mari igen keveset tudott a szerepéből. Dulics Mariska percekét késett a jelenéséről s addig Vadász Lajosnak kellett eltemporizálni. Sándori az ottomán gombostűvel sokat izetlenkedett. Ernye, Mihályi, Losonczy stb. miniszteri hivatalnok urak pedig tiszta gallérokat tehettek volna fel az est örömeire.

A kékszakkallu herceg. Regi-régi operettet dirigált kedden Ligethy Geza karnagy. Offenbach Kékszakkallu hercege annak idején híres operett volt, de már kiment a divatból, elkopott. Az előadás igen közepes volt. A cimszerepét Lorándy tenorista játszotta meg. Koncedáljuk, hogy kékeknek ugyan elég zold volt a kékszakkallu herceg szakála, hanem a kékszakkallu herceg kreálásához, a zold szakállon kívül, még valami csekélység is szilkségetlenék. Tudniillik egy kis tenorhang. A zoldszakallu kékszakkallu pedig a zoldszakállan kívül nem volt egyebe. Hanem hat ez is valami. Pálffy Nina Boulette-je pompás volt. Temperamentum, frissesség jellemezte játékát s gyönyörűen előadott partitit viharosan tapsoltak. Gy. Lónyai Piroka s Saphir herceg trikójában kinttőn festett. Kellemesen játszott s igyekezett kellemesen is enekelni. Deak Peter a B-besch király szerepében gazi operett-alak volt, Beczkóival egyetemben, ki O-zkar gróf miniszterből travesztalt egy pompás operett figurát. Gyarfás Popolánja akceptabilis alakítás volt. Ki kell hogy emeljük végül Ernye Emil, ki egy teljesen jelentéktelen szerepből figyelemreméltó dolgot produkált. A zenekar jól végezte dolgát, ezt azonban a női karokrol írni hán volna.

A kis alamuzsi. Renard vicomte pompás szerepében hódított szerdán este a mi kedves primadonánk: Pálffy Nina. A jeles művésznőnek ez egyik legpompásabb alakítása. Csupa tűz, csupa kedély, csupa temperamentum a Pálffy Renard vicomtja. Megkapó pajánsággal játszott és bravurosán énekel szerdán is s minden tekintetben kiérdemelte a kis ház tünéstó tapsait. Gy. Lónyai Piroka s Sarah szerepében újból figyelemreméltó jelenség volt. Diszkrét pikantiával bontogatta ki vállait a pongyolából s tizes táncát sokáig tapsolták. Diszponálva is jól volt s hangja kellemesebb és tisztább volt mint rendszeren. Dulics Mariska kedvesen játszott, de kedvetlenül énekel. A jelenéséről újból lekésett. Ez divat nála. Deak Peternek egyik legjobb szerepe a buta Tom. Beczkói, Vadász játszottak még s végül konstátáljuk, hogy Palágyi Lajos nagy ambícióval futja a karban az operett-librettót.

Tegnap este Alpár Irén, a Vigsziuház volt tagja vendégszerepelt a **Cigany-hau.** Vendégszereplése három estére terjed. A Cigany Rozsiján kívül játszani fog a Vasember ben és a Magdolna cimszerepében. Alpár Irén, a fővárosi lapok szinikritikusai által is elismert tehetséges tragika, miért is érdekel várjuk első debütit, hogy tragikai erejében gyönyörködhesünk.

Gonda József.

Ujdonságok.

Szent karácsony ünnepe alkalmából lapunk olvasóközönségének, munkatársainak és levelezőinek boldog ünneplést kívánunk. — Lapunk legközelebbi száma, a karácsonyi ünnepekre való tekintetből, pénteken, f. hó 29. napján jelenik meg.

Karácsonyi mellékletünk. Karácsonyi mellékletünk tartalma a következő: *Karácsony.* Trischler Károly (Don Carlostól). *Karácsonyra.* Költemény. Irta Láng József. *A karácsonyi bölcsőnél.* Hetessy Viktoról. *Elfáradt.* Költemény. Szabadka Gyulától. *Adalékok a karácsonyi ünnep történetéhez.* Holczmann Ignácól. *Heine dalaiból.* Pataj Sándortól. *Bethlehemen.* (Szentföldi rajz.) Vértesi Károlytól. *Tél.* Költemény. Endrődi Sándortól. *A lejtő vége.* (Beszély.) Probojcsevit Antaltól. *Hőpohely.* Költemény. Csejthey T. Zoltántól. *A becsületes asszony.* (Novella.) Wiener Edithől. *Ugy volt az megírva.* Költemény. Eichardt Károlytól. *Családi óra.* (Szilveszteri történet.) Rédey Lajostól. *Imádságom.* Költemény. *tól. *A drága rokon.* (Beszély.) Sesztay Emiltől.

Özv. Vojnits Lukácsné estélye. Özvegy Vojnits Lukácsné által e hó 19-én, kedden este, fiának a főispán urnak termében adott estélye, amelyen mintegy százan vettek részt, fényesen sikerült. Este fél hét órákor theát szerveztek, majd fél 9 órákor pompás hideg buffet volt, mely után a fiatalok táncra perdtél és az egész társaság a hajnali órákig a legvidámabb hangulatban mulatott. Özv. Vojnits Lukácsné urnának és a főispán urnak mindenekelt lebilincselő ismert szeretetreméltósága az estélyt a legkellemesebb emlékkévé varázsolta.

Főispáni ebéd. Báró Vojnits István főispán a folyó hó 21-én megtartott vármegyei közgyűlés alkalmából ebédet adott, a melyre hivatalosok voltak: Deák Zsigmond, id. Ertl János, Hipp Dezső, Karácson Gyula, Koczkar Zsigmond, Latinovits János, Latinovits Pál, Latinovits Géza, Latinovits Gyula, dr. Molnár Károly, id. Mihály János, Nikolits Izidor, Róheim Károly, Szemző István, Szemző Gyula, Szemző János, Trischler Xav. Ferenc, Varosy Károly, ifj. Vojnits István, Zakó Milán.

Kinevezés. Báró Vojnits István főispán a vármegyénél ujjonnan rendszeresített központi irnoki állásra Piszárovits György eddigi palánkai járási irnokot, az ó-becsei járási irnoki állásra Mangh Gyulát és palánkai járási irnokká Partlits István eddigi rendszerinti díjnyok, rendszerinti díjnyokká pedig Tomcsányi Aladár és Simits Ágoston zombori lakosokat nevezte ki.

Kinevezés. A zombori kir. pénzügyigazgatóság Valentiny János állandó alkalmazásában álló pénzügyigazgatóság napidíjast irodakezelési gyakornokká nevezte ki.

Istentisztelet. Tudomására hozatik az ág. ev. hiveknek, hogy f. hó 26-án fél 10 órákor uvcasorával egybekötött istentisztelet fog tartatni a basa-utcaán és e célra kibérelt helyiségben. Gertinger Pál, fellgyelő. Korossy Emil, utazó lelkes.

Megyebizottsági tag választás. Zentán a folyó hó 14-én megtartott választás alkalmával Szűts Lajos főgmnasium igazgató választott meg nagy szöbbséggel megyei bizottsági taggá.

Szilveszter-estély. A zombori kaszinó-egyleti dalárda mint minden évben, úgy az idén is Szilveszter-estélyt rendez. A dalárda választmányja már megállapította a műsört és a következő megbívtó bocsatotta ki: A zombori kaszinó-egyleti dalárda 1899. évi december hó 31-én — Szilveszter estélyén — a polgári kaszinó-egylet termében rendezi tombolával egybekötött IV. alapszabályszerű dal- és táncestélyt, melyre a n. é. közönségtől tisztelettel meghívja. Műsor: 1. Verdi: „Nyitány”, Nabukodonozor c. dalműből. Zenekar. 2. Lányi: „Régi nóta, híres nóta...”. Férlikar. 3. Verő Gy.: „Belépő”, Szultán c. operettből. Énekl Raisz Irén urbólgy, zongorán kiseri Szaich Vilma urbólgy. 4. Káldy Gy.: „Kurucnóták”. Férlikar. 5. Phantasia, Bellini „Alvajáró” c. dalműből, Laybachtól. Zongorán előadja Bodnár Ilonka urbólgy. 6. Abt F.: „Az erdő átátossága”. Vegyeskar. A magán-részten énekl Falcione Blanka urbólgy. Belépőjegyek 1 ftrjával Sztirlich Zsigmond ur kereskedésében előre is válthatók. Pártoló tagok a tagsági jegy negyedik szelvényével ráfizetés nélkül válthatnak jegyet. Kézdete esti órákor. — A zombori kaszinó-egyleti dalárda hagyományos Szilveszter-estélye mindig egyik legvidámabb, legkedélyesebb mulatsága volt városunk közönségének. Az idén is az lesz, amit fényesen bizonyít az érdekes műsor. A szellemi művelzetten kívül még tréfás tárgy tombolajátékban és virradtig tartó táncban lesz része a közönségnek. Már mindenfelé készülődnek ez estélyre és mindentent hallani a szálló igét: Viszontlátásra a Szilveszter-estélyen!...

Megyebizottsági tagválasztás Kátyon. Folyó hó 14-én Szendy Lajos pacseri ev. ref. lelkeszt Kátyon egyhangulag megyebizottsági taggá választották.

A történelmi társulat. A vármegyei történelmi társulat alapító tagjai közé újabban beléptek: Dungerezski Lázár nagybirtokos 100 ftrtal, Fernbach Antal nagybirtokos, Fernbach János nagybirtokos, Ó Kanizsa községe, Szemző László nagybirtokos és Zsablya községe 50—50 ftrtal. Ekként ismet a társulat örvenletes gyarapodásáról számolhatunk. Ez az év valóságos újjászületése volt a társulatnak, a miről a jövő számunkban részletesen fogunk megemlekezni. —y.

Megjutalmazott tanító. A magyar földhitelintézet által a gyűltölésfenyészéssel foglalkozó és azt oktató tanítók és kertészek részére az 1899. évre adományozott 250 ftrnyi 21 jutalomdíj elnyerése iránt beérkezett pályázati kérvények közül a földmivléstügyi miniszter által egybehívtó bíráló bizottság a jutalomdíjak egyikét Schmidt Károly Vilmos új-verbázi tanítónak ítélte meg.

Előljáráóság választása Pacserón. Folyó hó 18-án tartott meg Pacserón, Császár Péter járási főszolgabíró elnökle alatt az előljáráóság választása, a következő eredménnyel: Bíró: Bodnár László; h. bíró: Ráczty Tósz; eskűdttek: Oláh József, Kun József, Kulcsévits András, Puskar Novak; kir. adószedő: Vidity Maxim; községi pénztáros: Tokai Lajos; közgyám: Daku József.

O-Becseiek a miniszterelnöknél. Küldöttség járt a napokban O-Becseről Budapest Széll Kálmán miniszterelnöknél. A küldöttség az ó-becsei új házhely tulajdonosainak nevében egy kérvényt adott át, melyben a pótdó leírását, illetve elengedését kéri. A küldöttséget, melyet Gündör Ferenc tanító vezetett, a miniszterelnök elsőnek is igen kegyesen fogadta. Meghallgatta a kérvényben foglalt kérelem rövid előadását és megígerte, hogy tőle telhetően segíteni fog a szegénység súlyos helyzetén és meg fogja vizsgáltatni az ügyet. Ugyanez a küldöttség tiszteltet Császa György érseknel is és kérték, hogy gatolna meg a tervezett párbér kivetését, mert az a legigazságtalanabb megadóztatási mód és a szegénységre iszonyu teher lenne. A főpásztor kegyesen megígerte, hogy mindent elkövet a párbér kivetésének megállítására és áldását adta a hivekre.

Tisztújítás B.-Szt.-Tamason. Mult pénteken volt B.-Szt.-Tamason az előljáráóság választás. Dr. Balaton Gyula főszolgabíró elnökle alatt folyt a jelölés és a választás eredménye a következő lett: I. bíró Dungerezsky Nesztor, II. bíró Bergel József, községi pénztáros Nikolits Izidor, adópénztáros Nikolits Ádám, közgyám Manojlovits Tósa, eskűdttek: Miskolezi Ferenc, Ogyánovits Aca, Dungerezsky Pája és Miskovits Andria.

Kántorválasztás. Eizemann Mihály parabutyi román. kath. néptanító december 19-ikén egyhangulag gákovai kántortanítónak választott meg.

malac ropogásra állve, vagy egy husvéti sonka — ha mindjárt „Péter Pal“ napiára került is elébe — csak a keményebb részeivel tarthatott beszámolót. No de nem sajnálták tőle, ha még annyit fogyasztott volna is.

A második nyarat is kellemesen töltötte el, harmadszor pedig nem is jött füres kézzel, ajándékot hozott mindenkinek.

Az ismerősök egyébről sem beszéltek már, csak a Kulcsárék nagy szerencsejéről, mert a milliók híre akaratlanul is kiszivárgott.

Hogy nem közönséges balandó a bácsi, azt elárulta az öltözködése is: világos bő ruha, taplókalap, az újjai tele gyűlölké. Később pedig az is szárnyra kelt, hogy örökös-éve a lányokat semelte ki s hogy a tengerpéznék jóval bamarabb figyelt birtokába jutni, mint bárki is gondolta, mert Margita ur biába lépked olyan elasztikusán, az évei meg vannak számlálva. A haja márnak a fején nőtt, a fogai gyarban készülttek s valami belső bajban szenved. Ezek után nem csoda, ha megszaporodott azoknak a száma, akik obajtó módban gondoltak a különben is csinos lányok értékes kezeire.

Ha nagynehezen rá nem szánja magát az öreg Kulcsár a fürdőzésre, talán sobasem hallotta volna híret a hűtlen rokonnak.

Alig volt ott pár napig, feltűnt neki egy uri ember, akivel kora reggelenként a meleg forrásnál összetalálkoztak. Nem volt rajta semmi különös, sántikált mint sok más és vidáman szűrtölgette a friss csapólású vizet. Az érdeklődésre elég csekély dolog szolgáltatott okot. A szűrke nyulászó kalapja, mely szakasztottan olyan volt, mint a sajája: a zöld zsinór, a bojtyszerű makk, minden. Sejtetem fogta el, hogy mindkettő egy gyárból került ki.

Egy délután a tanár az olvasóteremben egyedül taláta az illetőt — ki nyugalmazott tanár volt egy muraközi városkából — rövid beszélgetés után megkérdezte, hogy mennyibe került a kalapja.

A tanár ur egy pillanatra zavarba jött, mert bizony viseltes volt már egy kicsit, ócskaságoknak pedig nem szokás az árát tudakolni, de mikor látta a titkos érdeklődést, mosolyogva jegyezte meg:

— Akár tetszik hinni, akár nem, de ilyen drága fejfödőt talán a fejedelmek sem hordanak, de nehegy rébuszkoban beszéljek, elmondom a történetét. Tizen-négy hónapig uralmat adtam érte. Ugy jártam, mint az a növény, amelyikre az aranka rátelepszik és szivja kész nedvét. Egy csunya őszi délután beallit hozzánk valamitele gézengúz két táskával s egész angol figyelmével lerajzolja, hogy ő a feleségemnek rokona. Ez nem elég az ődvőséghez, gondoltuk magunkban s már majdnem megmutattuk neki, hogy merre jött, mikor szerényen elárulja, hogy Amerikában gyára van, aglegény. Ez teljesen elég volt ahhoz, hogy a nőm elismerje legközelebbi atyafának, sőt velem is elhitette, hogy a nagy-nenje többször tett említést egy világjáró öcséséről, akit Gusztinának hívtak. Természetesen úgy bántunk vele, mint egy himes tojással. Harom telet töltött nálnunk, fogyasztott négy helyett és mi gyönyörűséggel néztük. Mikor utóljára elvált tőlünk, azt mondta, hogy a gyárát megvadás. Most azt nem tudom, hogy előéretnek, vagy becsülttudasának számítsam-e be, hogy vissza nem jött. Lehet, hogy eszrevette leveleinek hiányát, melyeket egy ócska világos kabátal együtt a szekrény alján felejtett, vagy pedig bizonyos megállapított mérték szerint jár el s egy egy balekot csakis háromszori látogatással boldogit. Az egészről pedig azt akarom kihozni, hogy ezzel a kalappal fizette meg szivességünket.

Kulcsár bevárta a beszéd végét, aztán a fogaszhoz ment, levette kalapját és átnyújtá e szavakkal:

— Nálam három ízben nyaralt ezért. Igaz, egy fontos szolgálatot is tett ezekükvül a családomnak: két lányomat jól férjhez adtam az ő hírével.

A professzor ur megfogadta személtvegét s mintán kívül beült alaposan megvizsgálta, ül-lesre tárt ki karjait s hangos kacagás között jegyezte meg:

— Ergó, mi az ő megtisztelő szives választása folytán asszonyi ágról rokonnok vagyunk.

Sesztay Emil.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ.

köz- és váltó-üggyvéd.

Laptulajdonos és kiadó:

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Vendéglő bérbeadási hirdetmény.

A zombori általános ipartestület tulajdonát képező Zomborban, bánát külvárosban, 221. ö. i számú, vásártéren fekvő házában az utcára szolgáló 3, folyósón levő 1 nagy és 2 kis szoba, 2 konyha, 1 éleskamara, a hozzá tartozó pince, 2 istálló, 1 faskamara és kocsi felszerböl álló korsmai lakás **1900. évi május hó 1-től** számítva három egymásután következő évre bérbeadandó.

Bérbevenni szándékozók felhivatnak, hogy ajánlataikat 1900. évi február hó 1-ig Bosnyák József ipartestületi jegyző urnál nyujtsák be, kinél a bérbeadás iránti feltételek is megtudhatók. Zomborban, 1899. december hó 15-én.

Bosnyák József,
ipt. jegyző.

Frey Imre,
ipt. elnök.

3—1

Rácz György

nagybirtokos.

Jolánföldi szőlőtelepén és kertészetében

K U L Á N,

leszállított áron kapható:

fajtszítván telepített szokványoszerű és peronospora mentes amerikai és európai szőlővesszők, bor- és válogatott esemegefajokban. Gyümölcsfak és vadoncok. Szép útszéli fak. Élősövény Maclura aurentiaca és Gleditsia. Magas törzsű rózsafak, eserjék stb.

Kívánatra árjegyzéket küld

3—1 az intézőség.

Eladó szarvas.

Másfél éves teljesen szelid, herélt szarvas eladó. Bővebbet

Weigand Antal gazdatiszt Gákován.

2—2

II 101. szám.
anykv. 1899.

Kihirdetés.

A t. merini anyakönyvi kerület alulírott anyakönyvezetője kihirdeti, hogy:

1. Amann János, ki családi állapotára nézve nőtlén és a kinek vallása római katolikus, állása (foglalkozása) földművelési napszámú lakóhelye Temerin, születési helye Temerin, ideje 1873. évi július hó 12-ik napja s a ki néhai Amann Perenc és nejeének született néhai Spantenberger Teréziának fia.

2. Friedrich Eva, ki családi állapotára nézve hajadon és a kinek vallása római katolikus, állása (foglalkozása) sz. kacsón, lakóhelye Temerin, születési helye Temerin, ideje 1878. évi decemb. r hó 7-ik napja s a ki néhai Friedrich Andrács és nejeének született Krebsz Evának leánya, egyúttal házasságot szándékoznak kötni.

Felhivatnak mindazok, akiknek a nevezett házasságra vonatkozó valamely törvényes akadályról vagy a szabad beleegyezést kizáró körülményről tudomásuk van, hogy ezt alulírott anyakönyvezetőnél (helyettesnél) közvetlenül, vagy a kifüggesztési helyi községi előjárósága (illetőleg anyakönyvezetője) útján jelentsék be.

Ezt a kihirdetést a következő helyeken kell teljesíteni u. m.: Temerinben és Zomborban a „Bácska“ című lapban. Kelt Temerinben, 1899. évi decemb. hó 16-ik napján.

Zsotér Ákos,
anyakönyvez. tő.

II. 36. szám.
anykv. 1899.

Kihirdetés.

A vajszkai anyakönyvi kerület alulírott anyakönyvezetője kihirdeti, hogy:

1. Vajszka Perenc, ki családi állapotára nézve nőtlén és a kinek vallása róm. kath., állása (foglalkozása) sz. kacsón, lakóhelye Vajszka ut-Isó 3 honapos tartózkodási helye Bileki, születési helye Vajszka, ideje 1875. évi október hó 24-ik napja s a ki Vajszka Pál és Petrovics Katalin fia.

2. Wekerle Mária, ki családi állapotára nézve hajadon és a kinek vallása róm. kath., állása (foglalkozása) háztartásbeli, lakóhelye Bogyán, születési helye Bogyán, ideje 1883. évi augusztus hó 20-ik napja s a ki özvegy Smirák Mátyás- szül. Wekerle Mária leánya, egyúttal házasságot szándékoznak kötni.

Felhivatnak mindazok, a kiknek a nevezett házasságra vonatkozó valamely törvényes akadályról vagy a szabad beleegyezést kizáró körülményről tudomásuk van, hogy ezt alulírott anyakönyvezetőnél (helyettesnél) közvetlenül, vagy a kifüggesztési helyi községi előjárósága (illetőleg anyakönyvezetője) útján jelentsék be.

Ezt a kihirdetést a következő helyeken kell teljesíteni u. m.: Vajszka, Bogyán és a „Bácska“ című lapban. Kelt Vajszkán, 1899. évi november hó 27-ik napján.

Hiel Lipót,
anyakönyvezető

3653 szám.
tkvi 1899.

Árverési hirdetmény.

A hódcsági kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság közhírre teszi, hogy özv. Trifu: ovits Milosné Alexics Per-sza végrehajtási árverés joghatállyal bírő önkéntes árverési ügyében a zombori kir. törvényszék (a hódcsági kir. járásbírószág) területén lévő, Pivnica községben fekvő a pivnicai 214. sz. tjkben A I. 1. sor, (391, 292 hr. sz. ala t Trifunovits Alexics Per-sza nevére felvett 197 ö i. ház és beltelekre 475 forintban ezenel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1900. évi január hó 5-ik napján délután 3 órakor** Pivnica községébenál megtartandó nyilvános árverés-n a megállapított kikiáltási árban alul is eladarni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át vagyis 47 ft 50 krt készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX. törvényeikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1. én 3333 szám alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Hódcsághon, 1899. évi október hó 29. én.

A hódcsági kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság.

23746. sz.
1899. urb.

Hirdetmény.

A szabadkai kir. törvényszék mint urbéri bíróság ezenel közhírre teszi, hogy Pencz József és társa kérelmére és a Csataalja községbeli volt urbéreseknek azon céiből való megszavaztatását, hogy csataaljai volt urbéres telkek és azok tartozmányai tagossitassanak-e, a mai napon tartott ülésében elrendelte és ehhez képest egyben a volt urbéresek által a szavazó lajstromok ellen való felszólamlások birói eldöntése, s magának a szavazásnak a megejtésére határnapul **1900. évi január hava 3-ik** és következő napjainak mindenkoron reggeli 9 óráját Csataaljára a község házához kitűzi, a hova és mikorra az összes volt urbéreseket, valamint pedig ezeknek jogtódjaikat e végzés kifüggesztése, és eunek dobzó útján való kihirdetése, és a szokott módon való közzététele útján, a mulasztásból származó törvényes jogkövetkezmények terhével idézi.

Felhivatnak ennel fogva az összes érdekeltek, hogy jogaik érvényesítése végett a fennebb kitűzött helyen és időben további egyéni idézés bevárása nélkül az eljáró törvényszéki tag előtt annál bizonyosabban jelentkezzenek, s igazak támogatására összes bizonyítékaikat magukkal hozzák, mert eme mulasztásoknak törvényszéki következményeit ömaguknak tulajdonítsák, s mert azoknak szavazataik, helyesen birtokaik, a kik szavazati jogaikat nem érvényesítik, a tagossitást kívánók szavazatához illetően birtokaikhoz fognak számíttatni.

Figyelmeztetnek az összes érdekeltek, hogy szavazás csakis személyesen, avagy közjegyző előtt hitelesített meghatalmazás útján lehet.

Gondnokság és külön vagyonnal biró kiskoruk helyett a gondnok s illetően a gyám, köződés helyett a tömeggondnok, ismeretlen tartózkodásnak s börtönbüntetésre itteltek helyett a részükre törvényszéki kinevezett gondnok szavaz, kik ebbeli minőségüket a szavazás előtt illetően felszólamláskor igazolni tartoznak.

Figyelmeztetnek az összes érdekeltek, hogy a szavazó lajstromok Csataalja községébenál közzemlére kitéve vannak, a hol azokat minden érdekelte megtekinthet és azokból másolatokat is vehet.

Az eljárás megejtése s az ügyben szükséges összes törvényszéki intézkedések elrendelése és foganatosításával O. s. v. Jenő szabadkai kir. törvényszéki biró bízatik meg.

Erről az érdekeltek és hirdetmény által is oly figyelmeztetéssel értesítettek, hogy a szavazó lajstromban utalán becsúzott hibák ellen a felszólamlások 1900. évi január hava 3-án reggel 9 óratól déli 12 óráig vétetnek jegyzőkönyvbe s nyomban el is intéztetnek. Kötelesek tehát a felszólamlók déli 12 óráig jelentkezni, mert ezen idő eltelte után elkéssetten jelentkezők panaszai figyelembe nem vétetnek.

A szavazás ugyanazon nap délutáni 4 órakor veszi kezdetét.

Ha azonban a felszólamlók oly tömegesen jelentkeznek, hogy déli 12 óráig azok panasza jegyzőkönyvbe nem vehető s elintéztető nem lenne, a szavazás a felszólamlások befejezte és elintéztése után veszi kezdetét, a mely időpontot az eljáró törvényszéki tag az eljárás során külön fogja meghatározni s a községben dobzó által is közzétettni.

Szabadkán, 1899. december 9-ik, a kir. törvényszék mint urbéri bíróság.

Dr. Hajnal,
jegyző.

Crainiceau,
h. elnök.

11257. sz.
kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

Gajdobra községben tresedésbe jött és havi utólagos részleteken felvehető évi 252 frt javadalmazással összekötött gyalogrendőri állásra pályázatot nyitok.

Mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, felhivom, hogy szabályszerűen okmányolt pályázati kérvényeiket **folyó évi december hó 28-ig** nálam okvetlenül beuyjtsák.

N. Palanka, 1899. évi december hó 14. én.

Payerle Nándor,
tb. szolgabiró.

3—2

4081. sz.
tkvi 1899.

Árverési hirdetmény.

A hódcsági kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság közhírre teszi, hogy a pivnicai árvtár végrehajtónak Bogdanov Szretykó végrehajtást szenedő elleni 263 frt 67 krt tőkékövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a hódcsági kir. járásbírószág) területén lévő, Pivnica községben fekvő, a pivnicai 267. sz. tjkben A. I. 2. sor, 490—491/a hr. sz. alatt Bogdanov Szretykó nevére felvett 248 ö i. sz. házra és beltelekre 400 forintban ezenel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1900. évi február hó 13-ik napján délután 3 órakor** Pivnica községébenál megtartandó nyilvános árverés-n a megállapított kikiáltási árban alul is eladarni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át, vagyis 40 frtot készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényeikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1. én 3333. szám alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Hódcsághon, 1899. évi december hó 5-én.

A hódcsági kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság.

Ifj. Heindlhofer Róbert ZOMBOR.

Déligyümölcsök:

1 kiló	Ananász egész egészséges, üvegbe	1-80
1 "	Datolya világos felfűzve francia	1-40
1 "	" közönséges, 25 k-os ládában	—80
1 "	Malaga szőlő legfinomabb	1-60
1 "	"	1-10
1 "	Kandirozott gyümölcs kevert francia	2-—
1 "	Chinois	2-40
1 "	Princesas mandola idei	1-80
1 "	Francia papirdió	—40
1 "	Mogyoró feltört	1-10
1 "	Prunella francia	1-20
1 "	Francia szilva	—60
1 "	Török	—36
1 "	Citronat	1-60
1 "	Narancshéj 1/2 narancs kandirozva	2-—
1 "	Szultán-kenyér	2-—
1 "	Tirol gyümölcs-kenyér, 1 drb 60 kr	2-40
1 "	Tirol gyümölcs-marmalad	1-—
1 üveg	" Melang befőtt	—50
1 "	" Mandola	—60
1 "	" Chinois	—80
1 "	" Spargel	1-60
1 "	legfinomabb ákácfa méz	1 kiló —80

1 postacsomag maroni bárhova szállítva 1 frt 40 kr.

Rumok:

1 liter legf.	Cuba-rum	1-40	1/2	—70
1 "	" Brazíliai	1-40	1/2	—70
1 "	fin. Jamaica	2-—	1/2	1-—
1 "	legf.	3-—	1/2	1-50
1 "	" Fehér Ananász	3-—	1/2	1-50

Teák:

1 csomag	finom orosz karaván eredeti csomag	1-50
1 "	" legf. " " " " "	1-80
10 dk.	Schusohng	—80
10 "	Mandarin	1-20
10 "	Pecco virág tiszta	1-50
10 "	" " keverék	1-20
10 "	Császár-keverék	1-20
10 "	Kintschuk	1-50
10 "	legf. orosz karaván	2-50

A dobozok saját árban számítatnak.

Teasütemény hetenkint friss.

1 postacsomag:

1/2 lt. Cuba-rum	1/2 fehér Ananász rum
10 dk. Mandarin	1 csomag eredeti orosz tea
1/4 kg. legf. teasütemény	1/2 kiló teasütemény
1/2 üveg ákácfa méz	1 üveg ákácfa méz
2 üveg Tirol Melang	2 üveg Tirol Melang
4 frt 50 kr.	7 frt.

Liquerök, cognac, pezsgők, borok, halakról árjegyzék kívánatra ingyen. *2

3729. szám.

kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

Csonopla községében elbocsátás folytán megüresült községi gyalogrendőri állásra ezennel pályázat hirdetik. Felhívtnak mindazok, akik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket Csonopla község elüljáróságánál 1899. évi december hó 27-ik napjáig adják be.

Ezen állással a közpénztárból havi utólagos részletekben fizetendő 300 frt évi fizetés van egybekötve, míg a szabályrendeleti egyenruházatot sajátjából tartozik beszerezni.

A pályázótól a hivatalos magyar nyelven kívül a dalmát és német nyelv tudása is megkívántatik. Kelt Csonoplán, 1899. évi december hó 7-én.

Deák Andor, Galacz András,
jegyző. 3-3 II. bíró.

Pályázati hirdetmény.

Kis-Hegyes községében lemondás folytán megüresedett községi lovas rendőrzetűi állásra ezennel pályázat nyitattik.

Ezen állással a közpénztárból havi utólagos részletekben fizetendő 300 frt évi fizetés és 120 frt lótarthatási átalány van egybekötve, míg a szabályrendeleti egyenruházatot sajátjából tartozik beszerezni.

Felhívtnak mindazok, akik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket Kis-Hegyes község elüljáróságánál 1899. évi december hó 31-ig nyújtsák be.

Kiszolgált csendőrök előnyben részesülnek. Kis-Hegyesen, 1899. évi december hó 15-én.

Limbek Pál, Csernik Benus,
h. jegyző. 2-2 bíró.

Tanonc kerestetik.

Egy jó házból való fiu tanoncul azonnal felvétetik Resch József vas-kereskedésében Bácsban. 4-3

HANGVERSENY.

A zombori önkéntes tűzoltó egyesület zenekara folyó évi december hó 26-án a bajai uton lévő apatini sörcsarnokban hangversenyt

rendez, a következő műsorral:

1. Károly főherceg induló.
 2. Csárdás.
 3. Gyopár (kürtszóló).
 4. Négyes.
 5. Polka (kürtszóló).
 6. Egyveleg (Poutpourri).
 7. A szép románó (keringő).
 8. Csárdás.
 9. Egyiptomi József induló.
- A hangversenyre t. meghívom a n. é. közönséget.
Jó ételek és kiváló italokról gondoskodom.

Mély tisztelettel
HERCHE ALBERT,
vendéglős.

Legelősebb és legelősebb karácsonyi és újévi ajándékok bevásárlási forrása!

STEBLER ANTAL

műorás és ékeszerész

Zombor, Korzó, a nagy dohánytözsde mellett.

Dús választék svájci arany-, ezüst-, tulla-, bécsi inga-, konyha-, francia éb-reszló-, íróasztali- és schwarzwaldi órákban. Továbbá nagy választék arany-, ezüst- és chinaezüst-árakban, meglepő szép udonságok a legelősebb árak mellett.

Óráknál 2 évi jótállás!

Elfogadok minden e szakmába vágó javításokat. Veszek és becserélek töredék arany- és ezüst-árakat a legmagasabb áron.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

Vésnöki munkákat a legfistábban eszközölöm. (Jeggyűrűbe véses ingyen)

Képes árjegyzéket vidékre ingyen és bérmentve küldök. 3-3

Tanonc felvétetik.

7728., 7729., 7731., 7732., 7733. szám.

kig. 1899.

Hirdetmény.

Melylyel O-Becse nagyközség elüljárósága részéről közbirre tétetik, hogy az országos vásár helypénzszedési jog, a piac helypénzszedési jog, a sörbázi magtár és pince, a róm. kath. plébánia melletti telek s ennek végében lévő zárdai ház és a községi előfogatozási teendők egy évre, vagyis 1900 ik évi január hó 1-től 1900 ik évi december hó 31 ig terjedő időtartamra, folyó évi december hó 27-én szerdán d. e. 9 órakor a községbáza dísztermében nyilvános árverés és árlejtés utján bérbe fog adatni. Az árverési és árlejtési feltételek a közigazgatási jegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekintheők. A kikiáltási összeg 10% a az árverés, illetve az árlejtés megkezdése előtt készpénzben vagy óvadék képes értékpapirokban óvadéku! a községi pénztárnok kezébe lefizetendő. O Bacsán, 1899. évi december hó 16-án.

Mihály Sándor, Gönczy János,
jegyző. bíró.

A nagy karácsonyi vásár

már megkezdődött,

■ az üzlet teljes felosztalása miatt ■

elismeri és szép finom árú minden elfogadható árban kaphatók.

Nevezetesen:

Ruhaselymek fekete és szines — ruhadíszek, — női- és férfi-fehérműek, nyakkendők, derékfűzők, sárcipők, eső-ernyők, napernyők, kezimunkák, — téli- és nyári-pamutok, — szivar- és pénztárcák.

Engel Móránál,

Zomborban.

Az üzlethelyiség berendezéssel együtt átadó.

Karácsonyi és újévi ajándékok leszállított árakban.

Üveg, porcellán, függő- és állólámpák, tükrök és képek, chinaezüst és alpaca Berndorf gyartmány és sok luxus tárgyak. — Butorok legdivatosabb és elegánsabb kivitelben nagy mennyiségben raktáron vannak, melyeken helyszűke miatt tudadok, u. m.

Matt, Barokk, Altdeutsch és polittirozott hálószobák, ebédlők,

kredenc, Trumeau, diván, asztal, székek, szalóngarnitúrák

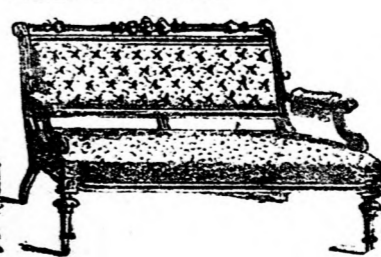
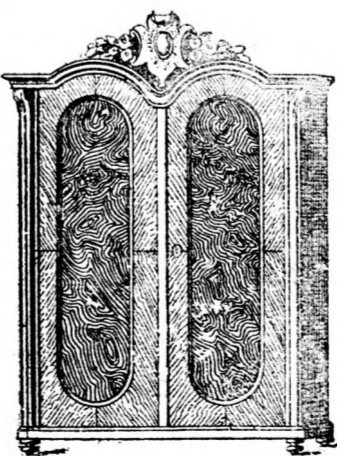
selyem, plüsch és szövötből, consol-tükrök és mind e szakmába vágó cikkek.

Kérem a n. é. közönség becses látogatását, hogy meggyőződjön az olcsó árakról.

Tisztelettel

SCHERER FERENC,
üveg- és butorkereskedő Zomborban.

*4

Karácsony.

Karácsony.

„Nagy örömet hirdetek nektek, mely leszen minden népnek, mert ma született nektek az Üdvözítő, ki az Úr Krisztus, Dávid városában.“

E szavakkal hirdeté menyből az angyal tizenkilenc század előtt a világtörténelem legnagyobb eseményét.

A nemzetek várakozása, Izrael dicsősége az emberi nem Megváltója megszületett!

Az emberiség történelme kétfelé szakadt; új eszme világ, új élet, új korszak, új időszámítás vette kezdetét.

A bűn, a szellemi és fizikai nyomorúság átokként nehezedett az emberiségre. Szánalmasan vergődött az ó-világ, keresve az igazságot, találgatva az élet célját, ingadozva erény és bűn között.

Sőt az ész és szív tragédiája mai nap is megújul. Századunkban is kétségbe esve botorkál az ész a pessimismus világfájdalma és az evolutionismus haladási ábrándjai között.

Hol talál az ész menedéket, hol lel vigasztalást és megnyugvást a szív e hányattatások között? Ott a Megváltó jászolánál. Ott a felelet, ott a gyógyítás. Ott a béke.

Az Isten végtelen szeretetből egyszülött fiát adta az emberi nem váltásául. És az Isten fia magára öltötte az emberi természetet, hogy fölládozhassa azt.

Tanításával eloszlatta a homályt, mely az emberi lét legfontosabb kérdéseit borította; példájával megmutatta az erény útját és kegyelmével segít, hogy rajta járassunk. Megtanított, hogy földi célunk nem az élvezet, hanem a munka és erény; megtanított a szellemi és erkölcsi javak feltétlen becsére az anyagiak felett; megtanított, hogy a föld siralom völgye, zarandok út a mi valódi hazánk felé, előkészület egy másik, örök életre, melyre a testi halállal születünk.

De Krisztus nemcsak az embernek mint egyednek, hanem az emberi társadalomnak is megváltója.

Az ó-világban az erő uralkodott; a szolga, a szegény, a gyöngye védelem és jog nélkül állott. A vagyon és élvezet vágya mozgatta a világot, de mindegyikből csak a szerencse néhány kegyeltjének jutott. A tömeg pedig nyomorgott és zúgott.

Ma is az emberi társadalom legfájdalmasabb sebe az egyenlőtlenség, a szegénység és nyomorúság. A teljes egyenlőség elérhetetlen ábránd. Egyenlőtlen szellemi és testi erővel, különböző jellemmel születünk és ha ma el is tűnnek a földről minden állásbeli és vagyoni különbség, holnap az emberiség nagy része ismét szolga és szegény volna. Igen, de ha az élet célja a vagyon és élvezet, akkor a szegény sorsába soha bele nem nyugodhatik. Azért az emberiség nagy részének gyógyíthatatlan nyomorúsága örökös gyűlékony anyag, mely minden percben felrobbanással fenyegeti a társadalmat.

Hiába valók a tudósok könyvei és elméletei a társadalmi különbségek szükséges voltáról. Jog és törvény is gyenge oltalom az éhes tömeg kétségbeesésével szemben. A szuronyoknál meg erősebb a dynamit.

Nincs máshol menekvés a világot fenyegető katasztrófák elől, mint a szegényen született üdvözítőnél. Az angyalok nem a gazdagoknak hirdették a Jézus születését, hanem a szegény pásztoroknak. Nem Herodes vagy Augustus palotájába utasították őket, hanem szegényes istállóba, barnok közt fekvő, jászolban nyugvó, rongyokba burkolt gyermekhez. Mert a ki gazdagabb volt minden királynál, szegényebbnek született a koldusnál.

Az emberré lett Istenfia határtalan megalázódásával és szegénységével áthidalta minden különbséget, ledöntötte az ember és ember közti válaszfalat, megszentelte a szegénységet, megvigasztalta a szenvedőket.

De másrésről kivívta a gyöngék jogát; a nőt, a ki a pogányoknál rabszolga volt, fölemelte a kereszténynő eszményi magaslatára; a jótékonyág parancsa által megnyitotta a gazdag erszényét a szegények számára; a szeretet parancsa által kényszerítette az urat, hogy szolgájában is embertársát, egy mennyei Atyának gyermekét és saját testvérét lássa. Míg az alattvalót arra tanította, hogy elüljárójában Isten helyettesét lássa és benne Istennek engedelmeskedjék: addig az elüljárót, királyt és államot egy felsőbb törvény alá rendelte és Isten előtt számadásra kötelezte.

A kereszténység nem nivellirozta a társadalmat, nem támadta meg a tulajdont, nem tanított vagyontöbbletet, hanem a szeretet hatalmával simította el az ellentéteket. Társulatokat, szerzetes rendeket, árvaházakat, kórházakat alapított és a jótékonyágot a társadalmi szervezet egyik lényeges részévé tette.

A keresztény vallás vigasztaló tanításával, az erkölcs ápolásával és gyakorlásával több könyvet letöröl egy nap alatt, mint a filozófia és a vallástalan humanismus a világ kezdete óta letörölt.

Ekként a mai nap a kereszténység a társadalmi életnek legfontosabb tényezője. S a művelt európai államok, melyek a kereszténység elvein épültek fel, nem szakíthatnak ezekkel a nélkül, hogy önmaguk alatt el ne vágnák a fát.

A világ azonban nem fogadta szívesen az üdvözítőt.

Az emberek szívtelensége még szállást sem adott neki. Alig született meg, már halálra kereste a zsarnok Heródes dühe.

S a kereszténység sorsa is mindenkor hasonlított alapítójának életéhez. Alig született meg, háromszáz éves üldözés akarta vérbe fojtani.

Azóta is számtalanszor megújul a küzdelem, sőt üldözés a keresztény elvek és intézmények ellen.

De hiába! Népek lettek és népek multak el; nagy zivatarok vonultak el a világ felett, de az eszme, az íge, melynek megtestesülése a bethlehemi gyermek volt, túlélte a századok viharait és átalakította a világot.

Tizenkilenc század merült el Jézus születése óta az idők óceánjában és mai nap is reménynyel és bizalommal tekint a világ a bethlehemi jászol felé. Ész és szív oda vezet bennünket a Megváltó jászolához, mint a pásztorokat a mennyei fény és a bölcséket napkelet csillaga.

Bármily nagyok is a tudomány vívmányai, bármennyire elfásul is a szív az élet prózai lármájában, bármennyire el is merül a századvégi ember a létért való küzdelemben: szent karácsony estéjén kitör az eltemetett keresztény érzület, ellágyul a szív és áhítattal zengi az ajka az angyali éneket:

Dicsőség magasságban Istennek, és
Békesség a földön a jóakarátú embereknek!

Karácsonyra.

*Szállj le, szállj le, szép Karácsony,
Hozd meg örömeinket!
Tiszta fehér hó a szárnyad,
Jöjj el, édes ünnep!
Alkonyórán andalogva
Nagy örömmel várunk!
Szállj le, szállj le, szép Karácsony,
Hozd a boldogságunk! . . .*

*Telvé van nagy reménységgel
Földnek ezer népe:
Az a te nagy boldogságod
Valamennyit érje!
Alkonyórán andalogva
Szállj le, szállj a földre!
S ahhoz, a ki legárcább volt,
Leghamarabb jöjj le!*

*Meleg hajlék, boldog óra
Mindenkinek jusson:
A legfájóbb szív ez egyszer
Csak örülni tudjon!
Alkonyórán andalogva
Szállj le minden házra,
Ne maradjon senki árván,
Szomorúan, fázva . . .*

*S majd még itt, a Tisza táján,
Virradóra nézz szét,
Tiszta kelő nap sugara
Szórja éléd fényét . . .
S a mit találsz itt is, ott is,
E szép rónatájon,
Magyar népünk szíve-baja
Veled jóra váljon!*

*Vigyen erre, vigyen arra
Tiszta fehér szárnyad . . .
S itt leled még azt a sötét,
Ezeréves árnyat . . .
Boldogságát magyar nemzed
Ezeréve várja . . .
S a mi egyre nagyobb lesz, — a
Boldogtalansága! . . .*

*Nem szabad ő! reménykedik
Lelkesedő kedvvel
S jóra törő nagy ereje
Virágjában hull el! . . .
Bűnös közöny zord fucalma
Kerül vele szembe . . .
S mind lehull a szép virága
Fájva, keseregve . . .*

*Szállj le, szállj le, szép Karácsony,
Hozd meg örömeinket!
Tiszta fehér hó a szárnyad,
Jöjj el, édes ünnep!
Alkonyórán egybegyűlve
Reménykedve várunk . . .
Talán mégis meghozod te
A mi boldogságunk! . . .*

LÁNG JÓZSEF.

A karácsonyi bölcsónél.

Isten hozott kedves karácsony! . . . Minden jó lélek téged vár legédesebben . . . Te vagy az igazi családi ünnep . . . mert ha máskor nem is, de ezen a napon kiki megemlékezik még távollevő kedveseiről is és a kik távol vannak, ha csak tehetik, haza térnek a családba, mint a madár a fészkére.

A természetben hervadás, fehér szemfedő . . . a családban élet, öröm, elevenség . . . még a kicsinyek arcán is boldogság sugárzik . . . mert a Jézuska nekik is hoz valamit . . . De sokkal többet hoz a nagyobbaknak . . . Az ő bölcsője áldást áraszt mindenkire; egyikre vigasztalást, másakra bátorítást . . . mindenk felett pedig szeretetet és reménységet. — Előtte nincs személyválogatás. — Kegyelmet ép úgy árasztja a szegények gunyhójára, mint a gazdagok palotájára. Az isteni jószág nem küldött külön Megváltót a koldusok és másikat a fejedelmek számára . . .

Egy fiát küldé értünk,
Hogy váltásunk lenne nekünk . . .

Ezért zengett a Bethlehemi mezőkön ez a mindenedet magához ölelő ének:

Dicsőség magasságban az Istennek,
Békesség légyen földön embereknek!
És jóakarát mindenféle népnek
És nemzetségeknek!

A Bethlehemi jászol mellett két csapat utas találkozik. — Gazdagok és bölcsék. — A gazdagok azt adják értésére a világnak, hogy Isten előtt minden földi hatalmasságnak meg kell alázódnia . . . Valóban meg is hatja az embert az a magasztos látvány, midőn ezen egyszerű bölcső előtt hatalmas királyok és császárok lerakják koronáikat; a bölcsék megjelenése azt adja érté-

sére a világnak, hogy a tudomány csak akkor válhat az emberiség javára, ha a vallással ölelkezik. — De nem az exclusiv dogmákkal bélelt vallással, hanem Krisztus egyszerű tiszta vallásával.

A másik csapat egyszerű, szegény zsidó pásztorokból áll, de a kiket az Úr szeretettel fogad annak jeléül, hogy az idvesség útja senki előtt sincs elzárva; hogy alázatos sziveikkel ép oly kedves vendégei a bölcsőnek, mint a gazdagok aránya, tömjéne és mirhája.

Szegények, elhagyottak, megfáradt és megterhelt lelkek! . . . vizsgálatát szól néktek az az elhagyott bölcső, melynek akkor helyet sem adtak emberi hajlékban . . . de azért az Isten kegyelme virrasztott felette! . . . Ne csüggedjete! . . . Bizzatok! . . .

Atyák, és anyák! néktek is beszél a bölcső. — Midőn elmerengtek gyermekeitek jövője felett; midőn aggódva, töprengve sóhajtatok fel: mi lesz belőletek kedves gyermekeim?! s a csüggedés kezdi ostromolni sziveiteket . . . oh, gondolatok ekkor a karácsonyi bölcsőben szenderegő kisedre, ki abban az elhagyott jászolban piheg . . . de a ki az isteni kegyelem által oly nagygyá lesz, a mit József és Mária még csak álmodni sem mertek. — Ne aggódjatok ti sem; az az isteni jószág, mely a tél után szép zöld színbe öltözteti a természetet, mely ruházza a mezők liliomait és táplálja az ég madarait, nem felejtkezik a ti kicsinyeitekről sem. — Csak hogy ti is vezessétek Istenhez az ő gyöngye lelkeiket. — Magasztos a szülők hivatása! . . . jó embereket és becsületes polgárokat nevelni gyermekeikből.

De ez az ünnep arra a bölcsőre is emlékeztet bennünket, melyben mi szenderegünk egykor; arra az édes anyára és atyára, kik őrt álltak felettünk; kik minden hibáink, botlásaink mellett szerettek minket és szép reményeket csatoltak hozzánk . . . Miként valóítottuk meg a szülői reményeket? és azokat is, melyeket később a társadalom fűzött hozzánk? . . . Miként használtuk a lefolyt évtizedeket? Miként töltöttük be azt a helyet, melybe állított sorsunk? . . . Ah! . . . vajjon nincsenek-e sokan, kik így sóhajtának: Csak még egyszer újra kezdhetsz, be másként folytatom az életet! . . .

Ez a meddő feljajdulás nem ér semmit; hanem igen is, szedje össze kiki a maradék darabokat az időből, a szívből, az észből, az erőből, az akaratból s a mit lehet, igyekezzék helyrehozni, a szülő ura azt a munkást sem küldte vissza, ki 11 órákor fogott a munkához.

Jöjjetek hát Jézus bölcsőjéhez gazdagok, szegények, bölcsék és tudatlanok, erősek és gyöngék, örvendezők és szomorkodók . . . és alázatos szívvel énekeljétek:

Oh én szerelmes Jézusom,
Édes Megváltó Krisztusom,
Jövel, csinálj esendés ágyat,
Szívemben magadnak házat.

A ki mindenkéért született és meghalt, az mindenké tisztességadására méltó.

És miben álljon ez? . . . Talán csak abban, hogy felvegyük az ünneplő ruhákat s néhány pillanatra benézzünk a templomba . . . s a mint az ünnep elmúltával eljönnek a hétköznapi . . . feledve a karácsony, a buzgóság, a bölcső s az ünneplő ruhával levettjük az ünneplő lelket is s a szív oly köznapivá leszen, mint volt azelőtt?!

Oh ne így! Hanem fogadjuk szívünkbe a Megváltó szellemét . . . a hitet, reményt s kívált a személy nem válogató szeretetet. A bajok között láttassék meg rajtunk, hogy annak nyomdokain járunk, kitől megtanultunk tünni, szenvedni, megálázódni; nem felejtve el, hogy e földön mindenkinek meg van a maga küzdelemteljes Getsemánéja, a maga keresztje, tövis koronája . . . melyeket csak az hordozhat béketűréssel, ki hálás szívvel látogatja meg a karácsonyi bölcsőt s a ki elmondhatja magáról: én bennem él a Krisztus.

„Dicséretet mond nyelve mindennek
Tenedek könyörülő Istennek,
Hogy meglátrán nyomorult sorsunkat
Elvégeztet szabadságunkat,
E végre fiad küldéd e világra,
Hogy utat nyisson nekünk mennyországba.“

Boldog ünneplést az olvasó közönségnek.

Hetessy Viktor.

Elfáradt . . .

Elfáradt vándorként bolyongok
Járatlan, tövises úton;
Sötét az éj, süvölt a szélvész,
Hová jutok így, — nem tudom!

Egy percig sincs sehol nyugalom,
Éröm végképpen megfogyott.
— Mért kell tovább még kóborolnom,
Ha lábam úgy se vet nyomot?

Mért üldöz szüntelen szeszélyed
Oh sors! s mi célod még velem?
Hagyj összetörve tehetetlen
E fél úton fetrengenem!

Jászús a rideg sírba axtán,
Oh! a sír biztos nyugtot ad . . .
— Vagy ott a mélybe sem találok
Föl soha — soha nyugtomat.

Szabadska Gyula.

Adalékok a karácsony-ünnep történetéhez.

E lapok 1897. karácsonyi számában a karácsonyfa történetéhez szolgáltatam adalékokat, nem vélek hiába való munkát végezni, ha ugyan ezt a karácsony-ünnep történetéhez is teszem.

Ha a kereszténység sokat is vett át a pogányszokásokból, azt kellene hinni, hogy a karácsony-ünnepéről ez nem mondható, — hiszen ez valóságos keresztényi ünnep. Jézus Krisztus születésének megünneplése, mihez a pogányságnak ugyancsak semmi köze — szóval tisztán keresztény ünnep.

A kereszténység legrégebb idejében, amikor a téritettek és megkereszteltek csekély száma majdnem kizárólag a zsidókból került ki, nem sokat számított a kereszténység — s tény, hogy akkor még senki sem gondolhatott, de nem is gondolt Krisztus születésnapjának megünnepletéséről, — mert a zsidóknál nem szokás a „születésnapot“ megünnepleni, amint az a szentírásból és az apostolok történetéből ismeretes.

Másképp lett a dolog, mikor a kereszténységet a görögök és rómaiak is felvették. E népeknél ősidőktől volt szokásban híres emberek születésnapját, mint pl. Pythagoras-, Sokrates-, Platóót stb. megünnepleni.

Tehát világos, hogy mikor a kereszténység a görögök és rómaiak közt elterjedt, ezek kutatni kezdték Krisztus születésnapját, hogy szokás szerint megünneplhessék.

De Krisztus valódi születésnapjának kipuhatolása akkoriban nem volt olyan könnyű dolog. De hát honnan is tudhatták volna? A szentírásban nem volt róla szó és a szájhagyomány sokkal ingatagabb, semhogy támaszpontul szolgálhatna.

Midőn tehát a dolog felett dülőre nem juthattak, a dolgot egészen eljuttették és semilyen születésnapot sem ünnepeltek, mert okos emberek — és ilyenek voltak a görögök és rómaiak — oly férfi születésnapját csak nem ünneplhették, kiről biztosan nem tudhatták, mikor született. És ez így maradt 300 évig.

A régi pogány Rómában azonban a téli napfordulót — körülbelül december 25. — megünneplték, mert a rómaiak Isten gyanánt tisztelték a Napot és e napot, mint a „legyőzhetetlen Nap“ ünnepét (Sol invictus), meg is ünneplték. Ez ünnepet a rómaiak már Numa Pompilius óta nyilvános játékokkal, körmeneteket rendezve, továbbá templomjárással a legfényesebben ülték meg.

Midőn azután a rómaiak a kereszténységet felvették, az ünnep megtartását nem hagyhatták el egykönnyen és így a nép továbbra is megtartotta a szokásos játékokat és körmeneteket.

Ez persze a püspökségeknek és papságnak nem lehetett inyére, de segíteni, hogy segítsenek magukon?

Ők tehát Krisztus születésnapját december 25-ére tették.

Hogy mily szívesen fogadta el a nép (a rómaiak) e napot ünnepnapnak, bizonyítja, hogy szent Chrysostomus János karácsonyi prédikációjában, melyet 388-ban Antiorsinában tartott, mondá: „Még alig mult 10 éve, hogy e napot megismertük és mégis oly ünnepélyesen ülték meg, mintha ősidőktől fogva szokásban lett volna.“

E történeti feljegyzésből ismeretes tehát, hogy a karácsony ünnepe keresztényi szellemben 379-ben Kr. u. lett először megünneplve.

Hogy mennyire pogány alapu volt ez új ünnep, az a körülmény is bizonyítja, hogy a Sol invictus nem játszott kisebb szerepet, mint a helyébe lépett Jézus Krisztus ünnepe, ami már abból is kitűnik, hogy a naptárakban még az V. században is ott olvasható a december 25-ike mellett: Invicto Soli (a legyőzhetetlen napistennek). Különböztet még I. Leó pápa (440—461) is bizonyítja, ki a VII. beszédjében az Ur születésnapján így szólt:

„Napjaink még sok embere oly tudatlan, hogy a felkelő Napot még maig is imádják, a Szent-Péter templomában fejüket a felkelő csillagzat felé hajtják, bizonyítván, hogy mennyire ragaszkodnak még a bohó pogány szokásokhoz.“

Ebből kitűnik tehát, hogy a karácsony ünnepe a kereszténység és pogányság keveréke. Hogy ez így van, eléggé bizonyítja még az a körülmény is, hogy a nép között maig is babonás szokások divatosak karácsony éjjelén épp úgy, mint előtte való napokon pl. Luca napján (széke, dec. 13.), Tamás napján (dec. 21.) stb.

Ezt tarthatjuk tehát a karácsony-ünnep történeti igazságon alapuló eredetének.

Közli: Holzmann Ignác.

Heine dalaiból.

Álltunk az utcaszegleten
Egész egy óra hosszat,
Az ajkaink szívünk nemes
Frigyéről áradoztak.

Minden szerelmi esküvést
Ezerszer mondogattunk,
Álltunk az utcaszegleten
S ott állva is maradtunk.

Az alkalomnak istene,
Mint fürge szobalánya
Előttünk elmenet, nevet,
S ott hágy tovább is állva.

Pataj Sándor.

BETHLEHEMBEN.

— Szentföldi utirajz. —

Irta: VÉRTESI KÁROLY.

Keresztény városka. — A vásáron. — Szépség kiállítás lehetne rendezni. — Ráchel módra hordta korsóját. — A bethlehemi nőkről. — A bethlehemi férfiak. — A szentárak gyártása. — A templom koldusai. — A Mária-templom. — Emlékezés Tankred lovagra. — A kereszties vitézekről. — Királykoronázás Bethlehemben. — A szenthelyek megjelölése. — A hely, a hol Jézus született. — Szent harc a helyért. — Karácsonyi érzelmek. — Ellopták a csillagot. — A karácsony Bethlehemben. — Énekes mise. — Három mise egy napon. — Elvitték a jászolt. — Szép oszlopok. — Virágot árukt egy kiesike. — Szent Jeromos barlangja. — A tejbarlang. — Csillag a forráskútban. — Sok szép a bethlehemi szépekről. — Sorsfordulatban. — Gloria in excelsis Deo.

Félig hegyháton, félig hegyoldalon, magosan fekszik és terrasse-szerűleg a festői, tiszta városka. A kocka alakú, lapos tetű szürke kőházak, szinte sértik a szemünket, úgy fehérlenek a napfényben.

Bethlehem keresztény város. Mondják, zsidó nincs benne, de 8000 lakosában, melynek fele katolikus keresztény, minden más vallásfelekezetet képviselve van.

A többnyire egyemeletes házak falából, ablak nem tekint az utcára, udvarra nyílnak. Inkább fatábla, mint üveglap van belevágra. Nem kíváncsiak. Feszület, Mária-vagy valamely szentnek képe van a háza agatva.

Jeruzsálemből megérkezünk úgy két órai ut után. Az idő, a székegy atyafiak szerint: „felállt“ már, azután gyorsan perült.

Mielőtt az ódon Mária-templomba léptünk volna, a piaci zajban, pergő asszonyi beszéd hallása végett, széttekinttem egy kicsit a teljes forgalmasságában levő heti vásáron. Népes volt az.

Megvallom, az angyalarcu leánykák, megannyi Máriaik, behizelgő szeméinek a deleje is nagyon vonzott oda egy pillanatra, kettőre, tizenkettőre . . . kis néprajzi tanulmányra. A nézelődés ifjító erővel hatott reám.

Annai sok szépeket a látásakor, a hamvadó érzés fellángol bennünk. Rajtuk feledem a szememet. Közülük is néhányan rám vetik a két szemük jószágát. Festőművész életvidor vásznára érdemes alakok. Műértő szemmel látva őket, mondom ezt. Testi méreteik is betöltik az igényeket.

Nem bánom, hogy nem hallgattam az erköcs-lovagokra, tuskés öreg urakra, kiknél csak a léleknek lehet üdésége. Hiszen az irás szavai szerint a legtökéletesebb ember is legalább hétszer botlik napjában. Tehát egyitök, másotok és az erköcs-lovagok — még többször.

Többnyire fiatal asszony és kedves leányserég árukt a piacon. Tisztességes a vételük, tisztességes az eladásuk. Siloa (Silván) nincs ide messze, Bethániához pedig nagyon is közel, mégis milyen egészen más a népe. Ezek is földmívelésből élnek, kertészkedéssel foglalkoznak, de lopnak hozzá, a mennyit csak lophatnak, mégis tódtva a dolgot. mondják az alkuvónak, hogy az áru nekik maguknak is

termeteknek az élete, paradicsom már a földön. Azután is, ha a rózsaszínű köd szétfoslott, az élv izesztett és a szerelem, a léleknek a kóros állapota megszüntével az édes-kedves már-már unalmas s nem gyakorolja már a nő az első idők érzékies varázsát az urára.

Két kéz, szilárdan kapcsolódva össze, hitvesi hűségben nem tántorodnak meg. Két szerelmes lélek egymásban felolvadva, a családi boldogság derűje által bearynozza, a frigy felhőtelen derűjében, hull az üdvösség az ölükbe.

Zengjék mi is — bucsuszóval — szívesen: „Gloria in excelsis Deo et in terra pax hominibus bonae voluntatis.“ Dicsőség a magasban Istennek és a földön béke a jóakaratu embereknek.

A csillag most is ott ragyog Bethlehem fölött. Ragyog. A kik hálával és alázatossággal tekintenek arra felé, a hol az emberi nem megváltásának a nagy munkája megkezdődött, azok — szívükben növekvő hitben — most is látják Bethlehem fölött ragyogni azt a régi, szép és fényes csillagot.

Bethlehem erősen tapadt a lelkekhez. Mikor éjszakába mult az alkonyat, az árnyék leszállott sötét fátyolt szőni. Mikor az utolsó kondulás is elhangzott a toronyból, mi már az osztrák záródkház előtt a magas messzeségben kigyult örök Isten lámpa világánál gondolkozva a nagy mindenségről, arról beszélünk, hogy egy jól töltött nap maradt mögöttünk.

Napkeltétől, napnyugtáig szép volt ez a nap. Fürgén iramodtak el az órák. Leperegtek a nap homokszemei. Az idő lázasan rohant el tőlünk.

Bethlehemi emlékeimbe gyakran mélyedek.

Tél.

Pusztá tájon végtől-végig
Köd borong és hó fehérik,
Tél odafenn, — ide lenn —
Tél a szívemen.

Leveli tarlott fáknak,
Szomorúan szállodogálnak,
Valamennyi sárba vesz, —
Üdvöm sorsa ez.

Hideg szél fú mindentűnnet
Partjainkról messze tüntek
Rigók, fűrjek hűtelen, —
Mint te, kedvesem.

Endrődi Sándor.

A LEJTŐ VÉGE.

Irtá: Probojcevitcs Antal.

Acsay Dénes, szokásához híven, a klubba ment, hogy az esti lapokat átnézzze.

Ez volt egyedüli szórakozása.

Mindenki magabazarkozott, hallgatag embernek ismerte. Már vagy hat éve lakott a városban, de alig volt más ismerőse a klubba járón kívül. De itt sem keresett szórakozást a kártyaasztalok körül, hanem a lapokba temetkezve töltötte az estéket.

S az olvasóban előfordulni szokott vitákba is csak nagy ritkán elegendett.

A zajosabb társaságokat kerülte és soha sem vett részt azokban.

Most, hogy kis fia iskolába jár, elkiséri az intézetig, aztán rendes sétáira indul.

Szóval, csakis magának és kis fiának élt.

S ezen különös, emberkerülő viselkedésével méltán rá is szolgált a község mindentudó évődésére.

Igy egyesek azt rebesgették, hogy szép fiatal felesége, alig másfél évi együttlét után, a kit pedig az imádásig szeretett, hűtelenül elhagyta és azért olyan buskomor.

Mások meg feleségének tragikus haláláról tudtak mesélni, hogy mikor e kis gyermeknek adott életet, akkor halt volna meg.

De senki sem tudott biztosat.

Legalább ő azt mondotta, hogy meghalt. De ki tudja, hogy akarta érteni?! . . .

Ma is eljött a klubba, mint rendesen, de alig ült egy kis ideig, mikor idegesen dobta el a kezében levő hirlapot és elment.

Alig köszönt távoztakor.

Az olvasóban levők mohón kaptak azon hirlap után, a mely kezében volt, azt hitték, hogy ott valami felvilágosítást találnak. De semmi olyan nem volt benne.

Izgatottan indult haza.

Valami kétes bizonytalanság, valami rossz balsejtelem üzte haza, melyre nem talált magyarázó okot.

Majd eszébe jutott kis fia, ki egyedül van az öreg cseléddel; gondolta, tán neki esett valami baja és az ő gondos atyai szeretete azt előre sejteti vele. Pedig jó volt, hogy eiindult hazulról.

Gondolataiba mélyedve haladt. Feltette kis fiát, ki egyedüli öröme, boldogsága volt, a mióta felesége hűtelenül elhagyta. Hisz csakis ez a kis gyermek tartotta benne az életet, — mert azzal tartozott neki . . .

Már régen volt, hogy elhagyta felesége. Már hat éve. És ő azóta hirt sem hallott felőle. Igaz, hogy messze költözött azon, ő rá nézve oly fájó emlékü vidékről, hogy ne is halljon semmit felőle. Pedig úgy szerette! Hisz csakis neki élt. És szereti most is, akár hogy szeretné az ellenkezőt erősíteni. És hogy dédelgette! Mégis el-

hagyta. Elhagyta családi fészket, szeretteit egy olyan emberért, a kiről nem tudta senki, honnét jött, kicsoda; és a ki tán csak azért csábította el, hogy szaporítsa áldozatai számát s megunva, újból eldobja magát, mint egy talált semmit . . .

Ez majd megörjítette. Szeretett volna kétségbeesésében vétkezni a sors ellen . . .

De megnyugodott. Tán jobb is, hogy nem hallott róla semmit, legalább könnyebben felejt. Vagy legalább csak gondolta, hogy felejteti tudja.

De hisz, hogy lehet azt elfelejteni valaha, a ki nálunk egy oly becses, oly rajongva szeretett valakit hagyott hátra, a ki maga is untalan emlékeztet reá . . .

Ilyen s hasonló gondolatok egész káosza gomolygott agyában. Nem is vette észre, hogy a haza vezető utat már maga mögött hagyta. Mikor a saroknál egy rongyokba burkolt nő szánalmas alakja közeledett feléje. Szegénynek didergett az egész teste a nagy hidegtől. Úgy látszott, most érkezett a városba. Feléje nyújtotta sovány, kiászott kezét, alamizsnát kérve:

— Uram, könyörüljön rajtam, — most jövök a városba s nincs egy fillérem sem, hogy fedél alá térjek . . .

A hidegtől vacogtak a fogai, a mint beszélt. Acsay lábai gyökeret vertek. Ez a hang meglepte. Oly ismerősnek tetszett, mintha hallotta volna már valahol e csengő, még fiatal nőre valló hangot, a kit pedig e rongyokban öreg nőnek nézte.

. . . Akár az ő hangja! . . . Igen, igen, éppen olyan . . . és a természet . . . Nem, nem, az nem lehet, hogy ennyire súlydolt volna! . . . Ezerszer nem! . . .

Kivette erszényét, hogy juttasson a szegénynek. Nem volt bátorsága, hogy megkérdezze, kicsoda, honnan jön?!

Most a telt képű hold kibujt egy foszlányfelhő mögül és megvilágította a nő arcát.

Acsay, alig hogy megpillantotta a nő arcát, elejtette erszényét és elfutott, mint a kit a rossz szellemek üldöznek. Nem akart, nem mert meggyőződni a rideg valóságról . . . Futott, mint a ki esztét veszítette. Haja égnek meredt, ereiben feszült a vér. Nem mert visszafordulni, félt, hogy meglátja azt a meggyötört, szánalmas arcot . . .

Ő volt, ő és senki más. Ilyen hasonmásu, hasontermetű nem lehet kettő! . . .

A nő kiterjesztette kezeit utána, mint a ki egy látomást lát eltűnni. De hang nem jött ajkára. Majd megeskulottak térdei s a hóra esett.

Sokáig ült így. Majd magához véve az erszényt, felgrott és félelmes, csunya kacaj kíséretében, a melytől rezgett a levegő, messze dobta el magától . . .

Acsay zihálva ért haza. A feje égett. Az ereiben feszült a vér, mintha kiakart volna törni. Idejébe került, míg volt ereje, hogy benyisson.

*

Kimerülten vetette magát a diványra, mikor meggyújtotta a gyertyát. A feje olyan forró volt, azt hitte, hogy megőrül.

A másik szobából kis fiának ijedt hangja hallatszott most:

— Apa, apa, te vagy?!

— Én, mit akarsz, édes fiam?

Ezalatt a, fiu a szobában termett. Egész testében remegett a félelemtől.

Apjához szaladt s nyakába ugorva, összecsókolta.

— Mi bajod, kis fiam, hogy nem alszol?

— Jaj apa, jó hogy haza jöttél . . . Úgy megjedtem, hogy nem mertem megmozdulni, míg nem jöttél! . . . Martának sem mertem kiabálni. Jaj, úgy félek . . . Azt álmondtam, hogy a mama kijött a képből és hozzám jött . . . Jaj, édes apa, én veled alszom, — mert félek . . .

És görcsösen kapaszkodott az apja nyakába. Ugy remegett a gyermek keze, a mint ölegette, a kis ajka, a hogy csókolgatta édes atyját.

Acsay szorosan ölelte magához gyermekét, mintha félt volna, hogy elrabolják tőle. De vigasztaló szó nem jött ajkára. Majd könnyek perregtek le halvány arcáról.

— Apa, édes jó apa, mért sírsz, ha a mamát emlitem? . . . Én úgy félek tőle most! — Kérlek, vedd le onnét a mama képét! . . .

Összetette kis kezeit és úgy kérte apját.

Nem tudta a kis gyermek, mily fájdalmat okoz ezen kérése apjának. Nem tudta, milyen vihar korbácsolta fel ugyis egész valóját.

Acsay nem tudta megemberelni magát, nem tudta elállítani hulló könnyeit. Rosszabb volt, mint ez a könyörgő kis gyermek. Nem tudott uralkodni magán. — Szorosabban ölelte magához kis gyermekét és sirt, sirt, mint a ki egész életét, egész boldogságát siratja.

Ez volt a vesztett boldogság utolsó fellobbanása.

Sokáig ült így atölelve tartva gyermekét, ki szintén vele sirt. Elfeledkezett mindenről. Nem tudta gondolatait rendezni.

Kis fia simogatta könnytől ázott arcát. Majd félénken kérde atyját:

— Ugy-e papa, a mamát siratod? . . .

Acsay megütöközött gyermeke kérdésén. Mi egy kisse magához térítette.

Mély sóhaj szállt kebléből és némán intett a fejével, hogy megnyugtassa kis fiát.

— Most aludj, édes fiam, most nem fogsz megijedni, melletted lesz apád. — A mama képét majd le fogom venni! . . .

*

Másnap a halászkok a Kőrös hideg hullámaiból egy rongyokba burkolt fiatal nő holttestét fogták ki.

A hivatalos közegek is eleget tettek kötelességüknek s mivel nem ismerte senki a hullát, ismeretlenül lett eltemetve. Megadatott neki, a minden embert megillető végtiszteség.

. . . Nem ismerte senki? . . . Mégis ugy csöndes nyári estéken, mikor már nincs senki a temetőben, egy férfi térdel a sirhant mellett és imádkozik . . . Megbocsátott neki, — mert szerette! . . .

„A lejtő vége: — egy jeltelen sirhalom!“

Hópehely.

Földre szállott csillag,
Ragyogó hópehely!
Honnan jössz, merre mégy?
Jer közelebb, felelj!

Csillagról jössz ugy-e . . .
Lakik ott szerelem?
Nyílnak ott a szívek,
Agon rózsá terem?

Szállj a szíve fölé
Kicsi kis rózsámnak,
Kérdd meg tőle: nekem
Virül-e, vagy másnak?

Az után olvadj el
Rózsám hó kebelén;
Lenge köd légy, szállj el
Szellő szárnyan felem.

Ülj le ajkaimra
Hadd szívjam melegét
Rózsám kebelének,
Édes szerelmének
Éltető melegét.

Csejthej T. Zoltán.

A BECSÜLETES ASSZONY.

A heves, negyedórát tartó esengetésre, az asszony ment ajtót nyitni.

Hatalmas természetű, erős alak lépett be az ajtón, öt-hat cimborától követve.

Az asszony arcán a kellemetlen meglepetés buzósága vonult át. Mérgesen csapta be a társaság után az ajtót.

— No azért ne haragudj feleség — kezdé borizú hangon a hatalmas alaku férfi — a férj — hát tudod, valami tüntetés miatt, éjtélkor bezárták a vendéglőket és hát a Károlynak eszébe jutott, hogy nálunk is lehet kártyázni, hát elhoztam őket — hadarta akadozva a férj, meglátszott rajta hogy sokat vett be a jóból — hát hozass lelkem bort, gyorsan és kártyát ide — és megakarta ölelni a feleségét.

— Nyomorult, részeges! — lökte el magától az asszony undorodva — hát sohse lesz már ennek az életmódnak vége? Most meg már itthon rendezed az orgiaid, hogy a gyerekeid is szemtanúi legyenek a te részeges, neveléses figurádnak?! Utálatos! — és mintha a hideg futotta volna végig, összeb-zongott, aztán magára zárva a hálószoba ajtaját, egyedül hagyta férjét a komániával.

Azok pedig a részeg emberek kedélyességével ültek asztalhoz, folytatni a kártyát, meg az ivást.

— Nohát éljünk mink — emelte poharát magasra a legrészegebb köztük.

— Eljen, éljünk! — folytatták kórusban, hangosan kacagva.

— Lasabban fiúk! — kezdé a legjózanabb — a háziasszony alszik, ne lármázzatok.

— Ne ám, mert kijön és rögtön hazakerget bennünket.

— Vigye az ördög ezt a vendéglőt — kezdé egy másik — holnap feljelentem, igen feljelentem.

— Igen, feljelentjük, az szent, ugye Józsi?

— Ühüm — felelt a házigazda álmosan.

— Holnap nem, mert hogy is mondjam csak, holnap hivatalvizsgálat, igen, hivatalvizsgálat — éljen a hivatalvizsgálat — kiállított a rekedt hangu és jót röhögtek értelmetlen megjegyzésükön.

A házigazda figyelni kezdett.

— Holnap? Ki mondta?

— Ki? Hát én és amit én mondok, az szent, ez még titok, de neked, tudod, mert, mert te az én legkedvesebb barátom vagy, igen barátom vagy, hát elárulom, hogy az igazgató már meg is érkezett és holnap, — mi is van holnap?

— Folytasd, folytasd — sürgeté mintegy kijózanodva a házigazda.

— Hát holnap megnézi, kinek nincs rendben a szénája. Hehehe.

Józsi elsápadt. Azt mondta rosszul van és a folyosóra lépett friss levegőt szivni. A metsző szél arcába csapkodta a havas esőt. A hideg, friss levegő megszüntette a bor okozta szédülést és teljesen kijózanodva ment vissza a cimborák közé.

— Fiúk! ne haragudjatok, a feleségem beteg, menjetek haza, holnap folytatjuk — tette hozzá mintegy enyhítés gyanánt, a követelő hangért.

— Igen, igen — kapott a szón egy-két álmosabb jóbarát — menjünk, holnap találkozunk — és magukkal cipelték a kapálódzó részeg kollégákat is.

O még egy ideig künn maradt a levegőn.